ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 68ον ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 1932. Ἀριθ. 2.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΘΥΡΑΝ

«Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον». (Ἰωάν. κ'. 26).

«Ἰδού, ἵσταμαι εἰς τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, θέλω εἰσέλθει πρὸς αὐτόν». (Ἀποκάλ. γ'. 20).

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια ἔχομεν δύο ζωηρὰς εἰκόνας. Ἡ τοῦ πρώτου ἐδαφίου παριστᾷ ἓν γεγονὸς πραγματικόν· ἡ τοῦ δευτέρου εἶναι εἰκὼν συμβολική.

Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Διδασκάλου των, οἱ ἀποκαρδιωμένοι μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι εἰς ἓν οἴκημα τῆς Ἱερουσαλήμ. Αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Μόνον διὰ τῆς ὑλικῆς βίας ἠδύναντο νὰ διαρρηχθοῦν. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἀναστάντα Χριστὸν δὲν ἀπετέλουν φραγμόν. Ἐκεῖνος, ὅστις πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν εἶχε διασπάσει τὴν ἐσφραγισμένην λιθίνην θύραν τοῦ τάφου, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ διέλθῃ ἀοράτως τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ καταφυγίου τῶν μαθητῶν Του. «Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς . . . καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον».

Ἡ ἑτέρα εἰκών, ὡς ἐλέχθη, δὲν παριστᾷ συμβάν τι ἱστορικόν, ἀλλ' εἶναι παράστασις συμβολική. Ἐνέπνευσεν ὅμως ἓν ἀπὸ τὰ συγκινητικώτερα ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης ζωγραφικῆς — τὸν πασίγνωστον πίνακα τοῦ ζωγράφου Holman Hunt, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἐζωγραφισμένος ὁ Ἰησοῦς, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον τοῦ πάθους Του καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ ἀνημμένον φανόν, ἱστάμενος δὲ ἔξωθι μιᾶς κεκλεισμένης θύρας καὶ κρούων. «Ἰδού, ἵσταμαι εἰς τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, θέλω εἰσέλθει πρὸς αὐτόν». Ἰδοὺ μία θύρα, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς δὲν παραβιάζει.

Πῶς συμβαίνει ὥστε μερικαὶ κλεισταὶ θύραι νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀποκλείσουν τὸν Χριστόν, ἄλλαι δὲ νὰ τὸν κρατοῦν ἔξω; Δὲν εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν ὁ παντοδύναμος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Δὲν δύναται νὰ καταρρίψῃ οἱονδήποτε φραγμόν, ὀρθούμενον πρὸ Αὐτοῦ; Δύναται. Ἀλλὰ δὲν ἀσκεῖ τὴν δύναμίν Του ταύτην καθ' ὃν τρόπον θὰ τὴν ἐξήσκει εἷς πεπερασμένος ἄνθρωπος, βιαίως καὶ δεσποτικῶς, ἀλλ' ὡς πρᾶος καὶ ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Σωτὴρ καὶ Δημιουργός, σεβόμενος τὴν ἐλευθερίαν τῶν λογικῶν Του πλασμάτων.

Α') Ὁ Χριστὸς δὲν δύναται νὰ κλεισθῇ ἔξω.

1) Ἂς λάβωμεν ἐν πρώτοις τὴν ***οἰκογένειαν.*** Ἓν νεαρὸν ζεῦγος συνέρχεται εἰς γάμου κοινωνίαν, διὰ νὰ σχηματίσῃ οἰκογένειαν. Ἔχει τὰ ὑλικὰ ἐφόδια πρὸς

αὐτοσυντήρησιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του, ἔχει ὑγίειαν καὶ ἱκανότητα πρὸς ἐργασίαν, καὶ μεταξὺ τῶν συζύγων βασιλεύει ἀγάπη, ἁρμονία καὶ ἐμπιστοσύνη. Ἡ οἰκογενειακή των εὐτυχία φαίνεται ἐξησφαλισμένη· τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιζητοῦν. Περὶ θρησκείας δὲν σκέπτονται· ἴσως τοῖς φαίνεται ὅτι ἡ θρησκεία ρίπτει κάποιον νέφος, κάποιαν ὀχληρὰν σκιὰν ἐπὶ τῆς εὐτυχίας των. Αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι. Ἡ θρησκεία ἐκλείσθη ἔξω, καὶ ἡ οἰκογένεια ἐκείνη νομίζει ὅτι εἶναι ἀπηλλαγμένη τῶν ἐνοχλήσεων αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐπὶ πόσον καιρὸν θὰ δυνηθῇ ἡ οἰκογένεια αὐτή, καὶ οἱαδήποτε ἄλλη οἰκογένεια, νὰ κρατήσῃ τὰς θύρας κλειστὰς κατὰ τῆς εἰσχωρήσεως ὑψηλοτέρων ἰδανικῶν -- τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν, τοῦ πνεύματος τῆς θυσίας καὶ τῆς ὑπηρεσίας, τῶν καθηκόντων πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους; Ἡ ἀνθρωπίνη πεῖρα διδάσκει, ὅτι θὰ ἔλθῃ στιγμή, καθ' ἣν ἡ οἰκογένεια ἐκείνη, ἡ τόσον αὐτάρκης καὶ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτόν της, θὰ αἰσθανθῇ ἀδυναμίαν, πόνον, στενοχωρίαν καὶ λύπην. Ὁ αἴθριος οὐρανὸς τοῦ βίου θὰ σκυθρωπάσῃ μὲ τὰ μαῦρα σύννεφα τῆς θλίψεως, τῆς ἀποτυχίας, τῆς ἀσθενείας, τοῦ θανάτου. Ποία ἐπίγειος εὐτυχία εἶναι λύπης ἀμέτοχος; Καὶ ἡ τέως εὐημεροῦσα καὶ ἀμέριμνος οἰκογένεια θὰ ἴδῃ σαλευόμενα τὰ θεμέλια τῆς ὑπάρξεώς της καὶ θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ὑπάρχουν πράγματα, τὰ ὁποῖα καμμία θύρα δὲν δύναται νὰ κλείσῃ ἔξω. Ὅπως δὲ τὰ πράγματα ταῦτα θὰ εἰσχωρήσουν, οὕτω θὰ εἰσχωρήσῃ καὶ ὁ μόνος δυνάμενος νὰ δώσῃ τὸ ἀντίδοτον κατὰ τῶν δοκιμασιῶν τοῦ βίου. Δυνάμεθα νὰ κλείσωμεν τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν μας καὶ νὰ ἀφήσωμεν ἔξω τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς ὑψηλὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ κλείσωμεν ἔξω τὸ «Πνεῦμα τῆς ἀληθείας», τὸ ὁποῖον ἐλέγχει πάντα ἄνθρωπον «περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως». Ὁ ἔλεγχος τοῦ Θείου Πνεύματος θὰ εἰσχωρήσῃ δι' οἱασδήποτε κεκλεισμένης θύρας, κατὰ διαφόρους τρόπους. Ἕνας ἄσωτος υἱός, μία διεστραμμένη θυγάτηρ, ὁ θάνατος ἑνὸς προσφιλοῦς μέλους τῆς οἰκογενείας, μία βαρεῖα νόσος, μία διάψευσις προσφιλῶν ἐλπίδων, μία ὑλικὴ καταστροφή, μία βιωτικὴ ἀποτυχία — ὅλα αὐτὰ εἶναι τόσοι ἔλεγχοι περὶ ἁμαρτίας, περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως, τοὺς ὁποίους εἶναι ἀνίσχυρος οἱαδήποτε θύρα νὰ κλείσῃ ἔξω. Καὶ μαζὺ μὲ αὐτὰ ἔρχονται ἀποκαλύψεις καὶ ἀφυπνίσεις καὶ κατανύξεις εἰς τὴν τέως ἀδιάφορον ψυχήν. «Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι, καὶ ἵσταται εἰς τὸ μέσον».

2) Ἂς λάβωμεν ἔπειτα τὸ ***ἐμπόριον.*** Οἱ τροχοί του κινοῦνται ὑπὸ τοῦ κερδοσκοπικοῦ ἐλατηρίου. Τὸ ἐμπόριον σήμερον δὲν διέπεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ σκοποῦ τοῦ κέρδους. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ἀγοράν. Οὔτε θέλουν οἱ ἔμποροι καὶ βιομήχανοι νὰ ἀναμιγνύεται ἡ θρησκεία εἰς τὰ τοῦ ἐμπορίου. «Κήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον», λέγουν εἰς τοὺς ἱεροκήρυκας, «καὶ ἄφησε τὸ ἐμπόριον ἥσυχον». Τοιουτοτρόπως ἀναβιβάζουν τὸ ἐμπόριον εἰς τὸ ἀνώτερον διαμέρισμα τῆς οἰκίας, ὅπου δὲν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ἡ θρησκεία. Ὅσοι ἀκροαταί μου ἐργάζονται εἰς τὴν ἀγοράν, ἂς εἴπουν ἂν διακρίνουν ἐκεῖ πουθενὰ τὸν Χριστόν. Τὸ ἐμπόριον ἔχει τὰς θύρας κεκλεισμένας καὶ ὁ Χριστὸς ἐκλείσθη ἔξω. Ἐν τούτοις, εἰς ἄλλας τινας

χώρας διὰ τῶν κεκλεισμένων θυρῶν ἤρχισαν νὰ εἰσχωροῦν εἰς τὸ ἐμπόριον ἄλλαι ἰδέαι, ἄλλαι ἀρχαί, ἄλλα ἐλατήρια. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστοῦ ἤρχισαν νὰ ἀσκοῦν κάποιαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου. «Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι, καὶ ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ».

3) Ἂς λάβωμεν τὴν ***κοινωνικήν μας ζωήν***. Πῶς διέρχονται οἱ ἄνθρωποι τὰς ὥρας των; Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἴδωμεν ὅτι ἀπὸ τὴν κοινωνίαν μας ὁ Χριστὸς ἔχει κλεισθῆ ἔξω. Διακρίνετε πουθενὰ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς κινηματογράφους, εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰς διαλέξεις, εἰς τὰς κοσμικὰς συγκεντρώσεις καὶ διασκεδάσεις ἐν γένει; Ἐάν τις θελήσῃ εἰς μίαν ἑσπερίδα ἢ ἄλλην κοσμικὴν συγκέντρωσιν νὰ ἀναφέρῃ κἂν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, θὰ συναντήσῃ βλέμματα πλήρη ἀπορίας, ἂν ὄχι εἰρωνικά. Αἱ θύραι εἶναι ἑρμητικῶς κεκλεισμέναι κατὰ τῆς θρησκείας. Ἀλλὰ νομίζετε ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπ' ἄπειρον; Δὲν τὸ πιστεύω. Γρήγορα ἢ ἀργὰ ἡ ἀνθρωπότης θὰ αἰσθανθῇ, ὅτι αἱ τέρψεις καὶ ἐνασχολήσεις τοῦ παρόντος κόσμου, ὁ κοσμικὸς βίος ἄνευ Χριστοῦ, δὲν ἱκανοποιοῦν τὴν ἀθάνατον ἀνθρωπίνην ψυχὴν — ὅτι εἶναι ὡς τὰ ξυλοκέρατα, δι' ὧν ὁ Ἄσωτος Υἱὸς ἐζήτει νὰ χορτάσῃ τὴν πεῖνάν του. Καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ζητήσουν τροφὴν δυναμένην νὰ θρέψῃ τὴν ψυχήν. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία. Τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἐπικουρείων φιλοσόφων ἐπὶ τέλους ἀπεστράφη ὁ ἀρχαῖος κόσμος καὶ ἐνεκολπώθη μετὰ θαυμασμοῦ τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστοῦ. Πολλάκις δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν μεταγενεστέρων αἰώνων μίαν γενεὰν ἀκολασίας καὶ παραλυσίας διεδέχθη γενεὰ αὐστηρὰ καὶ εὐσεβής. Ὁ νέος, ὅστις τὴν σήμερον τρέχει ἀκάθεκτος κατόπιν τῶν θελγήτρων τοῦ κόσμου, αἰσθάνεται αἴφνης τὴν ὕπαρξιν ἐκείνων τῶν ἠθικῶν δυνάμεων καὶ ἀρχῶν, ἃς ἐκήρυξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

4) Ἂς λάβωμεν τὴν ***πολιτικήν μας ζωήν***. Ὑπάρχει ὁ Χριστὸς εἰς τὴν πολιτικήν; Πολλοὶ ἄνθρωποι, κατὰ διαφόρους αἰῶνας, ἐνόμισαν ὅτι ἐξεδίωξαν καὶ ἀπέκλεισαν τῆς χώρας των τὸν Χριστόν. Ὅταν κατὰ τὸ 1905 εἰς τὴν Γαλλίαν ἐνομοθετήθη ὁ χωρισμὸς κράτους καὶ ἐκκλησίας (πρᾶγμα βεβαίως ὀρθὸν) κάποιος Γάλλος πολιτικὸς εἶπε θριαμβευτικῶς: «Ἐδιώξαμεν αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν!» Ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ὁ Χριστὸς ἐκδιωκόμενος καὶ ἀποκλειόμενος ἀπὸ ἓν μέρος, ἐμφανίζεται εἰς ἄλλο μέρος ἰσχυρότερος. Οἱ Μπολσεβίκοι «κατήργησαν» τὸν Θεὸν ἐν Ρωσσίᾳ καὶ δὲν ἐπιτρέπουν οὔτε ἓν ἀντίτυπον τῆς Ἁγίας Γραφῆς νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ἀχανῆ ἐκείνην χώραν. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἐξέδωκε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς 14 νέας γλώσσας τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας. Ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἔθαψαν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ διέσπασε τὰ δεσμὰ τοῦ τάφου καὶ ἐφάνη εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου καθαραὶ καρδίαι ἦσαν ἕτοιμαι νὰ δεχθοῦν Αὐτόν.

Ὁ διάσημος Ἄγγλος συγγραφεὺς Βερνάρδος Σῶ εἶναι κομμουνιστής. Καὶ ὅμως ἔγραψε πρὸς τὸν φίλον του Γεώργιον Μούρ: «Πῶς ἐξηγεῖς τὸ γεγονὸς ὅτι σὺ καὶ ἐγὼ ἀπασχολούμεθα μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν;» Εἰς δὲ τὸν πρόλογον ἑνὸς ἔργου του λέγει, ὅτι μίαν καὶ μόνην ὁδὸν βλέπει, δι' ἧς ὁ κόσμος δύναται νὰ

σωθῇ ἀπὸ τὴν δυστυχίαν — ἐὰν οἱ σημερινοὶ πολιτικοὶ ἄνδρες πράξουν τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Βερτράνδος Ρῶσσελ εἶπεν: «Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι εἶχον τὸ θάρρος νὰ ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τὴν περιγράφουν τὰ Εὐαγγέλια, ὁ χρυσοῦς αἰών, τὸν ὁποῖον ὀνειρευόμεθα, θὰ ἤρχετο ἀφ᾿ ἑαυτοῦ καὶ δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ σκεπτώμεθα περὶ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν μεταρρυθμίσεων». Ἄλλοι πολιτικοὶ ἡγέται διαφόρων κρατῶν ὡμολόγησαν τὸ ἴδιον. Τὸ αὐτὸ εἶπε καὶ ὁ ἡμέτερος πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος εἰς τὸν «Παρνασσόν». Τί ἄλλο ἐσήμαινον οἱ λόγοι του ἐκεῖνοι εἰμὴ ὅτι, ἐὰν δὲν εἰσαγάγωμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου τὸν ἀποκλεισθέντα Χριστόν, οὐδεμία ὑπάρχει ἐλπὶς διὰ τὸν κόσμον;

Ἀπὸ τοῦ Μακιαβέλλη μέχρι τοῦ Νίτσε πλεῖστοι πολιτικοὶ καὶ φιλόσοφοι ἔκλεισαν τὴν θύραν τῆς σκέψεώς των εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλ᾿ ὁ Νίτσε ἀπέθανεν εἰς τὸ φρενοκομεῖον, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ἐδίδαξεν αὐτὸς καὶ ἐνεκολπώθη τὸ ἔθνος του, ὡδήγησαν αὐτὸ εἰς τὸν τρομερώτατον πόλεμον, ὃν ἐγνώρισεν ἡ ἱστορία — εἰς ἕνα πόλεμον, ὅστις ἠνάγκασε τοὺς πολιτικοὺς νὰ εἴπουν: «Ἢ Χριστὸς ἢ χάος!» Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης ἤρχισαν νὰ συζητῶνται ὑπ᾿ ἐκείνων, οἵτινες ἕως τώρα δὲν ἤθελον νὰ ἀκούσουν περὶ Χριστοῦ. «Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι, καὶ ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν».

Αὐτὸ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐμφανίζεται εἰς ὅλας τὰς σχέσεις καὶ ὑποθέσεις τοῦ κόσμου, ἐνῷ «αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι» κατὰ πρόσωπον Αὐτοῦ, εἶναι δι᾿ ἐμὲ ἀπόδειξις ὅτι εἶναι ***Θεός***. Ἡ κλεὶς ὅλων τῶν προβλημάτων, τῶν ἀτομικῶν ἢ δημοσίων, τῶν οἰκογενειακῶν, κοινωνικῶν, ἐθνικῶν καὶ διεθνῶν, εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ τέκτονος τῆς Ναζαρὲτ — τοῦ ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ.

Β') Ὁ Χριστὸς δὲν παραβιάζει τὴν θύραν τῆς ψυχῆς.

Ἀλλ᾿ ἐνῷ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ εἰσχωρῇ εἰς πᾶσαν τοῦ κόσμου σχέσιν καὶ περίστασιν, ἀκόμη καὶ ὅταν αἱ θύραι εἶναι κεκλεισμέναι κατὰ πρόσωπον Αὐτοῦ, οὐδέποτε εἰσέρχεται διὰ τῆς κεκλεισμένης θύρας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Αὕτη πρέπει νὰ ἀνοιχθῇ ἑκουσίως εἰς Αὐτόν.

Ὅπως ἡ οἰκία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ φρούριόν του, τὸ ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον ἄσυλόν του, τὸ ὁποῖον καὶ οἱ νόμοι προστατεύουν ἀπὸ πάσης ἔξωθεν ἐπιδρομῆς, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς σέβεται τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, μὲ τὸ ὁποῖον Αὐτὸς ἐπροίκισε τὸν ἄνθρωπον, ὡς τὸ τελειότατον τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ. Ὁ νόμος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ θέλει τὸν ἄνθρωπον κύριον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ προσωπικότητος. Τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως καὶ πνευματικῆς αὐτοτελείας τοῦ ἀνθρώπου γνωρίζομεν καὶ ἐκ τῆς ἰδίας ἡμῶν ψυχῆς καὶ ἐκ τῶν σχέσεών μας μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Δύνασαι νὰ στείλῃς τὸ παιδί σου εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλὰ δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἀναγκάσῃς νὰ σκεφθῇ. Δύνασαι νὰ ἀναχαιτίσῃς ἕνα ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ διαπράξῃ ἓν ἔγκλημα, ἀλλὰ δὲν δύνασαι νὰ τὸν κρατήσῃς ἀπὸ τοῦ νὰ ἁμαρτήσῃ,

διότι ἡ ἁμαρτία εἶναι μία προδιάθεσις ἥτις ἵσταται ὄπισθεν τῆς κλειστῆς θύρας τῆς ψυχῆς. Δύνασαι νὰ ἀναγκάσῃς ἕνα ἄνθρωπον νὰ πληρώσῃ μίαν συνεισφορὰν ἢ ἕνα πνευματικὸν φόρον, ἀλλὰ δὲν δύνασαι νὰ τὸν καταστήσῃς γενναιόδωρον καὶ «ἱλαρὸν δότην». Γενικῶς δ᾽ εἰπεῖν, δυνάμεθα νὰ ἐξαναγκάσωμεν τὸν ἄνθρωπον νὰ πράξῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἔστω καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, οὐδεμίαν ὅμως βίαν δυνάμεθα νὰ ἀσκήσωμεν ἐπὶ τοῦ πνεύματός του, τῆς ψυχῆς του, τῶν ἐλατηρίων καὶ σκέψεών του. Εἰς τὸ φρούριον τῆς ψυχῆς του ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπόλυτος κύριος. καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἐκεῖ, ἂν μὴ ὁ ἄνθρωπος ἔσωθεν τῷ ἀνοίξῃ τὴν θύραν. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Χριστός: «Ἰδού, ἵσταμαι εἰς τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, θέλω εἰσέλθει πρὸς αὐτύν».

Ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου δὲν ἐπιβάλλει τὴν σωτηρίαν εἰς κανένα ἄνθρωπον, Ἵσταται εἰς τὴν κλειστὴν θύραν τῆς ψυχῆς καὶ κρούει καὶ καλεῖ τὸν ἄνθρωπον κατ᾽ ὄνομα, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ Τῷ ἀνοίξῃ τὴν θύραν καὶ νὰ τὸν δεχθῇ. Ἐγγίζει τὴν ζωὴν ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ἡμῶν διὰ διαφόρων μέσων—διὰ τοῦ γραπτοῦ Λόγου Του, διὰ τῶν κηρυγμάτων τῶν δούλων Του, διὰ διαφόρων βιωτικῶν περιπετειῶν, κτλ. Πάντας προσκαλεῖ πρὸς Ἑαυτὸν ἵνα τοῖς δώσῃ ἀνάπαυσιν καὶ σωτηρίαν. Πάντας δέχεται καὶ εὐλογεῖ, ὅσοι ἀκούουν τὴν φωνήν Του καὶ τείνουν πρὸς Αὐτὸν τὰς χεῖρας.

Εἰς τὴν γλυκεῖαν καὶ φιλάνθρωπον πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ ἕκαστος εἶναι ὑπόχρεως νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν—ναὶ ἢ ὄχι. Ἢ νὰ ἀνοίξῃ πρὸς τὸν πρᾶον Ἐπισκέπτην τὴν θύραν τῆς ψυχῆς του, ἢ νὰ ἀφήσῃ διπλοκλειδωμένην τὴν θύραν —εἶναι καὶ αὐτὸ μία ἀπάντησις σιωπηρά.

Ἀλλὰ μόνον ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ δύναται ἡ ψυχὴ νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν της καὶ νὰ δεχθῇ τὸν Χριστόν. Μὧλον ὅτι δὲ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας ἐξακολουθεῖ ὁ Χριστὸς νὰ κρούῃ τὴν θύραν, ἡ θύρα, μένουσα κλειστή, βαθμηδὸν καταντᾷ ὁλοὲν δυσκολωτέρα νὰ ἀνοιχθῇ· διότι ἡ ἁμαρτία ὁλοὲν πυκνότερον τὴν πλέκει μὲ ρίζας καὶ κλάδους καὶ χόρτα, ὥστε ἐπὶ τέλους καὶ ἂν θέλῃ ὁ ἄνθρωπος, δὲν δύναται νὰ τὴν ἀνοίξῃ. Καὶ ἀπέρχεται τοῦ κόσμου τούτου ἀμετανόητος εἰς αἰώνιον ἀπώλειαν.

Δὲν γνωρίζω, ἀδελφοί μου, ποίαν στάσιν ἕκαστος ἐξ ὑμῶν ἐτήρησε καὶ τηρεῖ ἀπέναντι τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἵσταται εἰς τὴν θύραν καὶ κρούει. Ὅσοι ἀπὸ σᾶς Τῷ ἠνοίξατε καὶ Τὸν ἐδέχθητε εἰς τὰς καρδίας σας, βεβαίως ᾐσθάνθητε τὴν γλυκεῖαν χαρὰν τῆς ὑποταγῆς εἰς Αὐτὸν καὶ ἀπηλαύσατε τὴν θαυμαστὴν σωτηρίαν, ἣν μόνος Αὐτὸς παρέχει. Ἐάν τις ὅμως ἐξ ὑμῶν εἰσέτι δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν εὐμενῆ πρόσκλησιν Αὐτοῦ, τὸν τοιοῦτον ἱκετεύω νὰ σπεύσῃ νὰ ἀνοίξῃ εἰς Αὐτὸν τὴν θύραν τῆς καρδίας Του καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὴν ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὸν μόνον δυνάμενον νὰ σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ εὐτυχῆ καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου αἰώνιον ζωήν!

Αἰκατερίνη. ***Σταῦρος Λαζαρίδης.***

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΛΕΙΟΤΗΣ

«Διὰ τοῦτο, ἀφήσαντες τὴν ἀρχικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, ἂς φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα, μὴ θέτοντες πάλιν θεμέλιον μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, τῆς διδαχῆς τῶν βαπτισμῶν καὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς κρίσεως τῆς αἰωνίου» (Ἑβρ. Ϛ΄. 1, 2).

Ἡ ἀνωτέρω περικοπὴ ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὡς παραδοξολόγημα. Σχετιζομένη ὅμως πρὸς τὰ ἐν τῷ δ΄. κεφαλαίῳ τῆς αὐτῆς Ἐπιστολῆς καὶ πρὸς τὰ ἐδάφια 11 καὶ 12 τοῦ ε΄. κεφαλαίου, ἡ προτροπὴ αὕτη, ἡ γενομένη πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ Χριστιανούς, προσλαμβάνει χαρακτῆρα προτροπῆς πρὸς πάντα ὀπαδὸν τοῦ Χριστοῦ.

Προτρέπονται οἱ Χριστιανοὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀφήσουν τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς Χριστιανικῆς διδαχῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προχωροῦν πρὸς τὴν τελειότητα, τοῦθ' ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀντίφασιν.

Ἂς ἴδωμεν ἐν πρώτοις ποῖαι εἶναι αἱ δογματικαὶ ἀρχαί, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς πίστεως τῶν εἰς τὴν Χριστιανικὴν οἰκογένειαν εἰσαγομένων.

Εἶναι πρῶτον ἡ ***μετάνοια ἀπὸ νεκρῶν ἔργων,*** ἤτοι, ἡ ἐγκατάλειψις τῆς πεποιθήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἔργα πρὸς δικαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι δὲ ταῦτα ***νεκρά,*** διότι ἀδυνατοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν θέσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀπέναντι τῆς Θείας δικαιοσύνης· εἶναι νεκρά, διότι εἶναι ἔργα ἀνθρώπου νεκροῦ πνευματικῶς, οὗτινος ἡ ζωὴ εἶναι ἐκτὸς τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἑπομένως μετάνοια ἀληθὴς δὲν εἶναι δυνατή, ἂν μὴ αἰσθανθῇ ὁ ἁμαρτωλὸς τὰ ριπίσματα τῆς νέας ζωῆς, ζωογονοῦντα τὴν νεκράν του ψυχήν.

Ἡ εἰς Θεὸν πίστις εἶναι τὸ δεύτερον βασικὸν δόγμα τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ἀποβλέπει δὲ εἰς πᾶν ὅ,τι σχετίζεται μὲ τὴν νέαν ζωήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη εἰσήχθη ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι πίστις εἰς τὴν ***παντοδυναμίαν,*** τὰς ***ὑποσχέσεις*** καὶ τὰς ***ἐντολὰς*** τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ ***σχέδιον τῆς σωτηρίας,*** τὸ ὁποῖον ἐξύφανεν ἡ εὐσπλαγχνία Αὐτοῦ, εἰς τὸ ***ἔργον τοῦ Χριστοῦ*** ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ***—πίστις εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.***

Ἡ ὀρθὴ ***περὶ βαπτίσματος*** διδασκαλία ἕπεται ὡς τὸ τρίτον βῆμα, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μετανοήσαντος καὶ πιστεύσαντος ἁμαρτωλοῦ εἰς τὴν ὁρατὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον πολλοὺς τυπικοὺς ***βαπτισμοὺς*** — πλύσεις, νήψεις καὶ τὰ παρόμοια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπαναπαυόμενοι, ἐθεώρουν ἑαυτοὺς καθαρούς. Τὸ Χριστιανικὸν βάπτισμα συμβολίζει τὸν ***ἐσωτερικὸν καθαρισμὸν*** τῆς ψυχῆς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τὸ δόγμα τῆς ***ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν***—πράξεως συμβολικῆς, εἰκονιζούσης τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν εὐχὴν ὑπέρ τινος, καὶ ἐπισημοποιηθείσης εἰς τὴν Ἀποστολικὴν χειροτονίαν, καὶ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν, ἐνέχει καὶ ἔννοιαν βαθυτέραν: Σημαίνει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀτομικῆς ἐπαφῆς μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Χριστοῦ—μὲ ἄλλας λέξεις, τὴν θεληματικὴν ἀποδοχὴν καὶ οἰκειοποίησιν

τοῦ σωτηρίου ἔργου τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἐγένετο ἀντικαταστάτης ἡμῶν ἀπέναντι τῆς Θείας δικαιοσύνης. Οἱ προσχωροῦντες εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλουν νὰ καταστήσωσι βεβαίαν τὴν κλῆσίν των, ἀσκοῦντες τὴν ἀτομικὴν ταύτην ἀποδοχὴν ὡς οἰκειοποίησιν τῆς προσφερομένης εἰς αὐτοὺς χάριτος, τόσον πραγματικῶς καὶ στενῶς, ὅσον εἶναι ἡ ἐπαφὴ τῶν ἐπιτιθεμένων χειρῶν.

Τὸ περὶ ***ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν*** δόγμα ἀποτελεῖ βασικὴν διδασκαλίαν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, καθότι εἶναι ἡ μόνη βάσις τῆς ἐλπίδος μελλούσης ζωῆς. Τὸ δὲ περὶ ***αἰωνίου κρίσεως*** διδάσκει ὅτι αἱ ἐκβάσεις ταύτης θὰ ἦναι τελικαί, δι᾿ ὃ καὶ καλοῦνται πάντες εἰς μετάνοιαν, σήμερον, ἐνόσῳ εἶναι καιρὸς εὐπρόσδεκτος καὶ ὑπάρχει τόπος μετανοίας.

Ταῦτα εἶναι τὰ θεμελιώδη δόγματα, τὰ ὁποῖα ὤφειλον οἱ προσχωροῦντες εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ νὰ ἀποδεχθοῦν, καὶ τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν κρηπίδα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καθ᾿ ὅλους τοὺς αἰῶνας. Πῶς λοιπὸν παραινούμεθα νὰ ἀφήσωμεν ταῦτα καὶ νὰ φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα;

Ἡ ἀπάντησις δίδεται εἰς τὴν ἐπεξηγηματικὴν φρᾶσιν «***μὴ θέτοντες πάλιν θεμέλιον***». Τοῦτ᾿ ἔστι: «Μὴ ζητῆτε νὰ θέσητε ἐκ νέου τὰς βάσεις τῆς πίστεώς σας, αἵτινες ἐτέθησαν ἅπαξ διὰ παντὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Μὴ ἀνασκάπτετε πάλιν τὰ θεμέλια τῆς πίστεώς σας, ἀντὶ νὰ προχωρῆτε εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Χριστιανικοῦ σας χαρακτῆρος. Τὰ θεμέλια ἐτέθησαν ὑπὸ Ἐκείνου· μὴ δυσπιστῆτε πρὸς τὴν δύναμιν Αὐτοῦ, πρὸς τὸν βέβαιον λόγον Αὐτοῦ. Μὴ ζητεῖτε νὰ ἀντικαταστήσητε τὸ θεμέλιον τοῦτο δι᾿ ἄλλου. Μὴ ὁμοιωθῆτε πρὸς ἀρχιτέκτονα, ὅστις ἀφοῦ ἔθεσε τὰ θεμέλια μιᾶς οἰκοδομῆς, ἀρχίζει νὰ τὰ ἀνασκάπτῃ πάλιν, διότι ἀμφιβάλλει ἂν θὰ ἦναι ἀρκετὰ στερεὰ διὰ νὰ βαστάσουν τὸ βάρος τῆς οἰκοδομῆς, καὶ τοιουτοτρόπως καταντᾷ νὰ μείνῃ μὲ τὰ θεμέλια μόνον. Ἔχοντες τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ὁ Θεμελιωτὴς τῆς πίστεώς σας εἶναι ἱκανὸς νὰ σᾶς βοηθήσῃ καὶ εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς προσπαθείας σας, προχωρεῖτε εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν μιᾶς ἀνωτέρας Χριστιανικῆς ζωῆς».

Κάθε θεμέλιον προϋποθέτει μίαν οἰκοδομήν, καὶ εἶναι ἀτελὲς καὶ ἄχρηστον, ἂν δὲν ἀνεγερθῇ ἐπ᾿ αὐτοῦ ἓν κτίριον. Εἶναι ὡς τὸ ἀλφάβητον, χωρὶς τὸ ὁποῖον ὁ μαθητὴς δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν λέξεων, εἰς τὴν πλοκὴν τῶν φράσεων καί, τέλος, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἐννοιῶν ὑψηλῶν καὶ τερπνῶν. Εἶναι ὡς ἡ ρίζα τοῦ δένδρου, ἡ ὁποία εἶναι βαθειὰ εἰς τὸ χῶμα καὶ ὅμως τροφοδοτεῖ τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον ὁλοὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἔδαφος, ἀναπτυσσόμενον εἰς κλάδους, φύλλωμα, ἄνθη καὶ καρπόν.

Ἀλλοίμονον ἂν ὁ μαθητὴς μείνῃ προσκεκολλημένος εἰς τὸ ἀλφάβητον, μὴ θέλων νὰ προχωρήσῃ! Ἀλλοίμονον ἂν τὸ δένδρον δὲν θελήσῃ νὰ ἀναπτυχθῇ, διὰ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ τῆς ρίζης του! Ἀλλοίμονον ἂν ὁ ἀρχιτέκτων ἀρνηθῇ νὰ προχωρήσῃ μὲ τὴν οἰκοδομήν, καὶ μείνῃ προσηλωμένος εἰς τὰ θεμέλια! Ὁμοίως ἀλλοίμονον εἰς τὸν Χριστιανόν, ὅστις μένει εἰς τὰ θεμέλια μόνον τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ δὲν φροντίζει νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν Χριστιανικὴν ζωὴν καὶ πεῖραν!

Αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς προκειμένης παραινέσεως τοῦ νὰ «***φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα***», ἀφίνοντες ὄπισθέν μας τὰ θεμέλια. Λέγων ὁ ἱερὸς συγ-

γραφεὺς «ἀφήσαντες», δὲν ἐννοεῖ «ἐγκαταλείψατε, ἀπαρνήθητε, ἀποβάλατε», ἀλλὰ «προχωρήσατε ἀπὸ τὰ θεμέλια πρὸς τὴν οἰκοδομήν», ἤτοι πρὸς τὴν «τελειότητα». Ἡ τελειότης αὕτη ἡ Χριστιανικὴ λέγεται καὶ ***ἁγιασμὸς*** καὶ ***ἐπίγνωσις*** καὶ ***νικηφόρος Χριστιανικὴ ζωή.*** Οἱ διάφοροι οὗτοι ὁρισμοὶ ἐδόθησαν ἀναλόγως πρὸς τὰς διαφόρους ἐπόψεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀντιλαμβάνεται κανεὶς τὸ ἔργον τῆς τελειότητος.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ Χριστιανικὴ τελειότης δὲν εἶναι τελειότης ***ἠθική***· διότι ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὰ θεμελιώδη δόγματα τῆς πίστεως ἡμῶν. Ἀλλ᾽ οὔτε εἶναι ***διανοητικὴ*** τελειότης, ἄλλως θὰ ἀπεκλείοντο οἱ ἀγράμματοι, οἱ ὀλιγομαθεῖς, οἱ ἐστερημένοι παιδείας. Μία τοιαύτη προϋπόθεσις θὰ μᾶς ἐπανέφερεν εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὅτι ἡ ὑψίστη ἀρετὴ μόνον εἰς τοὺς ὀλίγους καὶ σοφοὺς εἶναι ἐφικτή. Ἐνῷ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὠνόμασε μακαρίους τοὺς «πτωχοὺς τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (τὸ τελικὸν βραβεῖον τῆς Χριστιανικῆς προσδοκίας) καὶ ἐξῆρε τὴν ἀφελῆ πίστιν τῶν παιδίων, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεὶς δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν ἐκείνην.

Ὅσοι δὲ βασίζονται εἰς τὴν ***διανοητικὴν*** ἔρευναν τῶν ὑψηλοτέρων ἐννοιῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἐπιδίδονται εἰς ἔργον ἄκαρπον. ὅπερ θὰ τοὺς φέρῃ εἰς συμπεράσματα ἄτοπα. Ἄλλοι μὲν προσκολλῶνται εἰς τὴν ἐξονύχισιν πάσης δυνατῆς ἑρμηνείας καὶ περιπλέκονται εἰς συμβολισμοὺς καὶ χρονολογίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγουν συμπεράσματα προφανῶς ἐσφαλμένα· οὕτω δὲ καταγέλαστοι γινόμενοι, μειώνουν καὶ τὸ κῦρος τῆς Ἁγ. Γραφῆς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου. Ἄλλοι πάλιν ἐκλέγουν μίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδηλώσεις τῆς Θείας δυνάμεως, ἓν ἀπὸ τὰ εἰδικὰ πνευματικὰ χαρίσματα, τὰ δοθέντα εἰδικῶς εἰς τὴν Χριστ. Ἐκκλησίαν κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα, καὶ διακηρύττουν ὅτι αὐτὸ τὸ χάρισμα εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς καὶ τὸ μόνον γνώρισμα τῆς Χριστιανικῆς τελειότητος.

Ἀλλ᾽ ἡ τελειότης, πρὸς τὴν ὁποίαν ὡς Χριστιανοὶ προτρεπόμεθα, δὲν εἶναι οὔτε ἡ διανοητική, οὔτε καμμία αἰσθηματικὴ τελειότης. Εἶναι ἡ ***βαθυτέρα κατανόησις τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν,*** ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς. Εἶναι ***γνῶσις ἀναφαίρετος,*** ἐξ ἰδίας πείρας, τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ νὰ μεταβάλλῃ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, εἰς τρόπον ὥστε αἱ πρότεραι ῥοπαί, ἕξεις καὶ πειρασμοὶ δὲν ἀσκοῦν πλέον τὴν ἄλλοτε ἐπιρροήν των. Καὶ τοῦτο, διότι ἀντὶ τούτων κατέλαβεν ὁ Χριστὸς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐνισχύει αὐτόν. Ἀλλ᾽ ὁ Χριστὸς εἰς ἑκάστην ψυχὴν ἀποκαλύπτεται ἀναλόγως τῶν πόθων καὶ τῶν ἀναγκῶν της, ἡ δὲ περὶ τούτου πληροφορία τῆς ψυχῆς καθίσταται πληρεστέρα καὶ βεβαιοτέρα, ἐφ᾽ ὅσον αὐξάνει ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀφοσίωσις καὶ ἐφ᾽ ὅσον διαφωτίζεται ἡ διάνοια ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὰ τοῦ Θεοῦ—ἐφ᾽ ὅσον πραγματοποιήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν μέγαν νόμον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ—τὴν ***ἀγάπην*** —χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ ἀσκῆται καὶ εἰς τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς ἀρετάς, τὰς ἐν τῷ 13ῳ κεφαλαίῳ τῆς Α΄. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς ἀναφερομένας. Διὰ τοὺς πεπροικισμένους μὲ διανόησιν ἰσχυρὰν καὶ κρίσιν ἐξησκημένην, ἡ ἔρευνα τῶν ὑψηλοτέρων ἀληθειῶν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἀποτελεῖ ἐντρύφημα—ἡ τελειοτέρα κατανόησις τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Χριστοῦ, οὗτινος αὐτὴ ἡ τελειότης ἀποδεικνύει τὴν θεότητά Του καὶ δικαιολογεῖ τὴν ἀξιομισθίαν παρὰ τῷ Θεῷ τῆς ἐξιλαστηρίου Αὐτοῦ θυσίας.

Ἐκ δὲ τῆς μελέτης τοῦ χαρακτῆρος Ἐκείνου προκύπτει καὶ βαθυτέρα συναίσθησις τῆς ἰδίας ἡμῶν ***ἀναξιότητος*** καὶ ἐλαττωματικότητος—θερμοτέρα ***ἀγάπη*** πρὸς τὸν περιβάλλοντα τὸν ἁμαρτωλὸν διὰ τοῦ μανδύου τῆς ἰδίας Ἑαυτοῦ δικαιοσύνης. Ἡ βαθυτέρα μελέτη τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Θεοῦ πείθει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν τύχην, καὶ συνεπῶς ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ***Θείας Προνοίας*** εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις, ἀλλὰ καὶ πραγματικότης. Τὸ δὲ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀποτελεῖ ἕτερον θέμα μελέτης, προαγούσης πολὺ μακρὰν ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν τελειότητα ὁδοῦ. Τέλος, ἡ ἐλπὶς τῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἑνώσεως τῶν πιστῶν καὶ τῆς μελλούσης νὰ ἀποκαλυφθῇ δόξης, εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τῶν ἐλπίδων τῆς σταθερᾶς προσδοκίας ἐκείνων, οἵτινες φέρονται πρὸς τὴν τελειότητα.

Ἡ Χριστιανικὴ λοιπὸν τελειότης, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φερώμεθα, εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐμφυτευθέντος σπέρματος τῆς ***χάριτος,*** τὸ ὁποῖον ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ ὅλους τοὺς καρποὺς τοῦ Πνεύματος. Κυριώτερος δὲ τῶν καρπῶν τούτων εἶναι ἡ ***ἀγάπη.***

Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

[συνέχεια]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Σχίσματα καὶ αἱρέσεις ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Εἶναι λυπηρὰ ἀλήθεια ὅτι ἂν καὶ ἡ ***ἀγάπη*** ἀπετέλει τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς Χριστιανικῆς πίστεως — ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους— ἡ δὲ ἀγάπη αὕτη ὑπῆρξε τὸ κυριώτατον χαρακτηριστικὸν τῆς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ, ὅπερ κατέπληξε καὶ ἐνίκησε τὸν ἀρχαῖον Ἐθνικὸν κόσμον, μόλον τοῦτο τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἔτι τῶν Ἀποστόλων ἐτάραξαν διάφοροι ἔριδες, ***σχίσματα*** καὶ ***αἱρέσεις.*** Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἱερωτάτην τῶν Χριστιανῶν τελετὴν — τὸ Κυριακὸν δεῖπνον, τὴν Εὐχαριστίαν — ἥτις ἐσυμβόλιζε τὴν πλήρη ἑνότητα καὶ κοινωνίαν τῶν πιστῶν ὡς μελῶν τοῦ σώματος, οὗτινος κεφαλὴ ἦτο ὁ Χριστός, ἐνωρὶς εἰσεχώρησαν διαιρέσεις. Ὁ Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω» (Α΄. ια΄. 18).

Τὸ πρῶτον σχίσμα ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐδημιούργησαν οἱ ***Ἰουδαΐζοντες,*** περὶ ὧν ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς προηγούμενα κεφάλαια. Οὗτοι ἤθελον νὰ μετατρέψωσι τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανοὺς εἰς προσηλύτους πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμόν, οὕτως ὥστε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ ἦναι ἁπλῶς μία νέα μορφὴ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ οἱ Χριστιανοὶ νὰ διαφέρωσι τῶν Ἰουδαίων μόνον ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ Ἰησοῦ ὡς Μεσσίου. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν των, οἱ κατὰ σάρκα ἀπόγονοι τοῦ

Ἀβραὰμ ἐξηκολούθουν πάντοτε νὰ ἦναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Ἰεχωβᾶ, ὁ ἀπολαύων τῆς ἰδιαιτέρας εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, τῆς δὲ εὐνοίας ταύτης ἡ λοιπὴ ἀνθρωπότης ἠδύνατο νὰ γίνῃ μέτοχος μόνον διὰ τῆς προσχωρήσεως εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν. Οἱ Ἰουδαΐζοντες ἐφαντάζοντο ὅτι οἱ ὁμοεθνεῖς των εὐκολώτερον θὰ προσήρχοντο εἰς τὸν Χριστόν, ἐὰν εὕρισκον Ἰουδαϊκὸν περιβάλλον ἐντὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς θὰ κατέκτα περισσοτέρους ὀπαδοὺς προσοικειούμενος τοὺς Ἰουδαίους ἢ ζητῶν νὰ προσηλυτίσῃ τοὺς Ἐθνικούς. Ἡ δὲ ἀντίστασίς των πρὸς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου φαίνεται ὅτι ἐβασίζετο εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Παῦλος, εἰσδεχόμενος τοὺς Ἐθνικοὺς ἄνευ περιτομῆς, ἀπεξένου περισσοτέρους προσηλύτους Ἰουδαίους ἢ ὅσους ἐκέρδιζεν Ἐθνικούς. Τὸν Χριστὸν ἀνεγνώριζον μὲν ὡς Μεσσίαν ἀλλὰ τὸν ἐθεώρουν ὡς «Σωτῆρα τοῦ λαοῦ του Ἰσραήλ», παραγνωρίζοντες τελείως τὸν παγκόσμιον χαρακτῆρα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μεσσίου, ὃν χαρακτῆρα πρῶτος ὁ Παῦλος ἐκήρυξεν.

Εἴδομεν ὅτι κατ᾿ ἀρχὰς οἱ Ἰουδαΐζοντες Χριστιανοὶ ἀπήτουν νὰ περιτέμνωνται οἱ ἐξ Ἐθνῶν προσήλυτοι καὶ νὰ φυλάττωσιν ὁλόκληρον τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Μετὰ τὴν ἀντίθετον ὅμως ἀπόφασιν τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ Συνόδου τῶν Ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς τὴν ἀξίωσίν των ταύτην, μετέβαλον τακτικήν. Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη ἀφεώρα μόνον τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανούς, αὐτοὶ (οἱ Ἰουδαΐζοντες) ἐπωφελήθησαν τοῦ γεγονότος τούτου, ἵνα δημιουργήσωσι μίαν ***διάκρισιν*** μεταξὺ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἀπεριτμήτων Χριστιανῶν, διδάσκοντες ὅτι οὗτοι εὑρίσκοντο εἰς χαμηλότερον ἐπίπεδον, ὡς πρὸς τὰ πνευματικὰ προνόμια, καὶ εἰς μεγαλειτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, μόνον δὲ οἱ ἐκ περιτομῆς Χριστιανοὶ ἦσαν πλήρως εὐπρόσδεκτοι παρὰ τῷ Θεῷ. Αἱ τοιαῦται ἀντιλήψεις ἦσαν τόσον ἀνατρεπτικαὶ τῆς ἑνότητος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ὥστε εὐκόλως ἐννοοῦμεν τὴν ζωηρὰν καὶ ἄκαμπτον στάσιν τοῦ Παύλου ἀπέναντι αὐτῶν—τὴν ἀγανάκτησιν, μεθ᾿ ἧς ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῆς διδαχῆς ταύτης, κράζων πρὸς τοὺς Γαλάτας: «Ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει» (ε΄. 2). Ἐξ ἄλλου, ἐννοοῦμεν καὶ τὴν ὀργὴν τῶν Ἰουδαϊζόντων κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τὸν μακρὸν καὶ λυσσαλέον ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξήγαγον ἵνα καταστρέψωσι τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὸ κῦρος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ἐκκλησίαν, ἣν αὐτὸς ἐφύτευσεν ἢ ἐπεσκέφθη — εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Κόρινθον, τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Ρώμην. Καὶ οὕτω πως, ἐνῷ ὁ Παῦλος ἦτο ὁ ἀπόστολος τῆς ***καθολικότητος*** τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνοι τὸν ἐθεώρουν ὡς τὸν μέγαν ἀποστάτην, ὅστις ἐζήτει νὰ ἐκριζώσῃ καὶ καταρρίψῃ τὸν φραγμόν, δι᾿ οὗ ὁ Κύριος εἶχεν ἀποχωρίσει καὶ περιφρουρήσει τὴν κληρονομίαν Αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀθέου κόσμου.

Καὶ δὲν πρέπει νὰ θαυμάσωμεν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Ἰουδαϊζόντων εἰς τὴν δημιουργίαν σχισμάτων ἀνὰ τὰς ἐκκλησίας, ἃς ἐπεσκέφθησαν εἰς τὸν κατὰ τοῦ Παύλου ἀγῶνά των. Διότι εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν ἐκείνων ὑπῆρχε πυρήν τις ἀδελφῶν, ἀποτελούμενος ἐξ Ἰουδαίων καὶ προσηλύτων ἄλλοτε τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὧν τὰς προλήψεις ὑπεδαύλιζον οἱ κήρυκες τῆς διαιρέσεως.

Ἡ μερὶς αὕτη τῶν Ἰουδαϊζόντων ὑποδιῃρεῖτο εἰς διαφόρους ὁμάδας, αἵτινες

ἦσαν μὲν πᾶσαι σύμφωνοι εἰς τὴν κατὰ τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου ἀντίδρασιν, ἀλλὰ διέφερον ἀπ᾿ ἀλλήλων εἰς δευτερεύοντά τινα ζητήματα. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν λ. χ. τῆς Κορίνθου ὑπῆρχον δύο τοιαῦται ὁμάδες. Ἡ μία ἔλεγεν ἑαυτὴν «τοῦ Κηφᾶ» (δηλ. τοῦ Πέτρου), τοῦ ὁποίου ἐξῆρε τὴν ἰδιαιτέραν τιμητικὴν διάκρισιν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὡς τῆς «πέτρας», ἐφ᾿ ἧς θὰ ᾠκοδομεῖτο ἡ Ἐκκλησία Του. Διετείνοντο ὅτι αὐτὸς ὁ Παῦλος ᾐσθάνετο ἑαυτὸν οὐχὶ γνήσιον Ἀπόστολον καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ τὴν ὑλικὴν συντήρησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς εἶχεν ὁρίσει διὰ τοὺς γνησίους Του ἀποστόλους. Κατηγόρουν δὲ τὸν Παῦλον καὶ ὡς κήρυκα τῆς ἀγαμίας, κατ᾿ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Κηφᾶν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κυρίου, οἵτινες ἦσαν ἔγγαμοι. Ἡ ἄλλη ἐν Κορίνθῳ μερὶς ἔλεγεν ἑαυτὴν «τοῦ Χριστοῦ» καὶ ἐτόνιζεν ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἢ γνωρίσει τὸν Κύριον ἐν τῇ σαρκί· ἐκαυχῶντο δὲ ὅτι αὐτοὶ ἠκολούθουν τοὺς πραγματικοὺς μαθητάς, οἵτινες συνανεστράφησαν τὸν Κύριον, ὅτε ἦτο ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην φαίνεται ὅτι ἀνῆκον οἱ «ἀπὸ Ἰακώβου», οἵτινες ἐτάραξαν τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίαν.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς Ἰουδαΐζοντας βλέπομεν ἑτέραν ὁμάδα, τοὺς «ἀσθενοῦντας ἀδελφοὺς» (Ρωμ. ιδ΄. 1, 2, ιε΄. 1, Α. Κορ. η΄. 7, θ΄. 22), οἵτινες, χωρὶς νὰ ἀποτελῶσιν ἰδιαιτέραν μερίδα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἢ νὰ ἀντιδρῶσι κατὰ τοῦ Παύλου, ἀπετέλουν ἓν στοιχεῖον κινδύνου διὰ τὴν εὐστάθειαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἦσαν Ἰουδαῖοι τὴν προέλευσιν, καὶ δὲν εἶχον ἀκόμη ἀρκούντως φωτισθῇ περὶ «τῆς ἐλευθερίας, ᾗ ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ Χριστός». Ὡς ἐκ τῶν παλαιῶν των Ἰουδαϊκῶν προλήψεων, ἦσαν πλήρεις δισταγμῶν καὶ ἀμφιβολιῶν περὶ τοῦ Χριστιανικοῦ των καθήκοντος, ὄντες ὅμως «ἀσθενεῖς» κατὰ τὴν πίστιν, ἐκινδύνευον νὰ παρασυρθῶσιν εἰς πράξεις, ἃς ἡ συνείδησίς των ἀπέκρουε. Τοὺς τοιούτους ὁ Παῦλος μετὰ πολλῆς τρυφερότητος ἐζήτει νὰ καθοδηγήσῃ εἰς καλλιτέραν κατανόησιν τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Χριστοῦ. Τοὺς δὲ ἄλλους Χριστιανοὺς προέτρεπε νὰ προσέχωσι νὰ μὴ σκανδαλίζωσι τοὺς «ἀσθενεῖς» τούτους ἀδελφούς. «Εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέας εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω» (Α΄. Κορ. η΄. 13).

Τὰς προτροπὰς ταύτας ὁ Ἀπόστολος ἀπευθύνει πρὸς τὴν μερίδα ἐκείνην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἔλεγεν ἑαυτὴν «τοῦ Παύλου» (Α΄. Κορ. α΄. 12) καὶ ἠξίου ὅτι ἠκολούθει τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ἐνῷ δυστυχῶς δὲν ἐνεφορεῖτο ἐν πᾶσιν ὑπὸ τοῦ πνεύματός του. Ἀκριβῶς δ᾿ ἕνεκα τῆς ἰσχυρᾶς ἀντιδράσεως τῆς μερίδος τῶν Ἰουδαϊζόντων ἐκινδύνευον νὰ συμπηχθῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ «τοῦ Παύλου» εἰς μερίδα καὶ οὕτω νὰ σχισθῇ ἡ Ἐκκλησία. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος ἠναγκάσθη νὰ τοὺς ὑπενθυμίσῃ ὅτι ἡ βασικὴ ἰδέα τῆς ***καθολικότητος*** τῆς Ἐκκλησίας ἀποκλείει τὰς ἔριδας καὶ τὰ κόμματα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. «Μεμέρισται ὁ Χριστός; Μὴ ὁ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;» (Α΄. Κορ. α΄. 13). Ἡ μερὶς αὕτη «τοῦ Παύλου» λεγομένη ἀντέκρουε τὰς ἐνεργείας τῶν Ἰουδαϊζόντων μὲ πολλὴν ὀξύτητα καὶ πικρίαν, ἐγγίζουσαν τὰ ὅρια τοῦ μίσους. Τινὲς μάλιστα ἐχαιρεκάκουν ἐπὶ τῇ καταπτώσει τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐκαυχῶντο ὅτι αὐτοὶ ἀνῆκον εἰς τὸν «νέον Ἰσραήλ». Τοὺς τοιούτους ἐπιπλήττει αὐστηρῶς ὁ Ἀπόστολος διὰ τὴν καύχησίν των ταύτην: «Μὴ ὑψηλοφρόνει ἀλλὰ φοβοῦ· διότι ἂν ὁ Θεὸς δὲν

ἐφείσθη τῶν φυσικῶν κλάδων, πρόσεχε μήπως δὲν φεισθῇ μηδὲ σοῦ» (Ρωμ. ια'. 13-24).

Ἓν τμῆμα μάλιστα τῆς μερίδος ταύτης «τοῦ Παύλου» φαίνεται ὅτι εἶχε κατάντήση νὰ δέχηται τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν ὡς εἶδος ***νέας φιλοσοφίας*** μᾶλλον ἢ ὡς πνευματικὴν θρησκείαν. Ἡ ἀντίληψις αὕτη ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον ἐν Κορίνθῳ, πιθανὸν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐκεῖ διδασκαλίας τοῦ Ἀπολλῶ, ὅστις ἦτο Ἰουδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ὅπου εἶχε ζυμωθῇ μὲ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν πρὶν ἢ γνωρίσῃ τὸν Χριστόν. Ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν διδασκαλίαν του ἐφήρμοσε φιλοσοφικάς τινας μεθόδους, αἵτινες φαίνεται ὅτι ἤρεσαν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κορίνθου. Δὲν ὑπάρχει δὲ καμμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ τοιοῦτος συνδυασμὸς τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας μὲ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν βαθμηδὸν ἐγέννησε τὴν αἵρεσιν τῶν ***Γνωστικῶν,*** ἥτις δεινῶς ἐταλαιπώρησε τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸν Μεταποστολικὸν αἰῶνα.

Κατὰ τῆς τάσεως ταύτης ὁ Παῦλος ἀντεπεξέρχεται «οὐχὶ μὲ λόγους πειστικοὺς ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλὰ μὲ ἀπόδειξιν Πνεύματος καὶ δυνάμεως» καὶ παρακαλεῖ τοὺς Κορινθίους νὰ στηρίζωσι τὴν πίστιν των οὐχὶ ἐπὶ τῆς σοφίας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ (Α'. Κορ. α'. καὶ β'.). Ἰδίως ἀντικρούει ἐκείνους, οἵτινες διὰ τοῦ ὀρθολογισμοῦ τῆς φιλοσοφίας διέστρεφον τὴν Χριστιανικὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου εἰς ἠθικὴν ἀκολασίαν καὶ ἱκανοποίησιν τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων, ἠρνοῦντο τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν καὶ ἐκήρυττον τὸ Ἐπικούρειον «φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν».

Αὗται εἶναι αἱ κυριώτεραι τῶν ἐρίδων καὶ σχισμάτων, αἵτινες ἀνεφύησαν εἰς τὰς διαφόρους ἐκκλησίας εὐθὺς μετὰ τὴν σύμπηξίν των. Πέραν τοῦ σημείου τούτου δὲν ἐφθάσαμεν εἰσέτι εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ Παύλου· μέχρι δὲ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου ὁ κυριώτερος αὐτοῦ ἀγὼν ἦτο κατὰ τῶν Ἰουδαϊζόντων. Ἀπομένει νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινα περὶ τῶν πλανῶν, αἵτινες ἐτάραξαν τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου, ἵνα δυνηθῶμεν σαφέστερον νὰ ἐννοήσωμεν πολλὰ χωρία τῶν Ἐπιστολῶν αὐτοῦ.

Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἐκκλησίας δύο κυρίως παράγοντες πλάνης καὶ ἑτεροδιδασκαλίας ἀνεφάνησαν—ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ ***φανατισμὸς*** καὶ ἡ ***δεισιδαιμονία,*** προελεύσεως Ἰουδαϊκῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ***ψευδο-φιλοσοφικὴ ἢ ὀρθολογιστικὴ τάσις,*** ἥτις ἦτο προελεύσεως Ἑλληνικῆς. Μέχρι τῆς ἐν Ρώμῃ φυλακίσεως τοῦ Παύλου ὁ πρῶτος ἐκ τῶν δύο τούτων παραγόντων ἦτο καὶ ὁ μᾶλλον ἐπικίνδυνος. Μετὰ τὸ χρονικὸν ὅμως τοῦτο σημεῖον, ἡ κατάστασις μετεβλήθη. Διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων ἡ Ἐκκλησία ἐμεγεθύνθη καὶ οἱ ἐξ ἐθνῶν προσήλυτοι ἐπληθύνθησάν τόσον, ὥστε οἱ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοὶ ἀπέμειναν ὡς μικρὰ μειοψηφία. Ἡ καθολικότης τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐγένετο γενικῶς παραδεκτὴ καὶ οἱ Ἰουδαΐζοντες ἔπαυσαν νὰ ἀσκῶσιν ἐπιρροὴν εἰμὴ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἀναγκασθέντες νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ἀποκλειστικότητά των καὶ νὰ ἀναγνωρίσωσι τοὺς ἀπεριτμήτους Χριστιανοὺς ὡς ἀδελφοὺς «συσσώμους, συμμετόχους καὶ συγκληρονόμους τῆς ἐπαγγελίας διὰ τοῦ Εὐαγγελίου» (1). Ἀληθῶς αἱ δεισιδαιμονίαι των

(1) Ἐφεσ. γ'. 6.

δὲν ἐξηφανίσθησαν ἐντελῶς καὶ ἐξηκολούθησαν ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ παρέχωσι πράγματα εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀλλὰ ταχέως ἐξεφυλίσθη ὁ Ἰουδαϊσμὸς οὗτος εἰς διαφόρους αἱρέσεις, αἵτινες, περιοριζόμεναι ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ἔπαυσαν νὰ ἀπασχολῶσι σοβαρῶς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Τοιαῦται αἱρέσεις ἦσαν ἡ τῶν **Ἐβιωνιτῶν,** ἡ τῶν **Ναζωραίων,** ἡ τῶν **Ἐλκεσαίων,** ἡ τῶν **Νικολαϊτῶν** καὶ ἡ τῶν **Σιμωνιανῶν** (1).

Ἀφ' ἑτέρου, ἐφ' ὅσον ἐπληθύνοντο οἱ ἐξ ἐθνῶν προσήλυτοι, ἰδίως ἐκ τῶν εὐπαιδεύτων τάξεων, ἤρχισε νὰ αὐξάνῃ ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἐζήτουν ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ἁπλῶς μίαν **νέαν φιλοσοφίαν.** Τῆς κινήσεως ταύτης μετεῖχον οἱ διδάσκαλοι τῶν ἐν Ἀθήναις φιλοσοφικῶν σχολῶν, οἱ «σοφίαν ζητοῦντες» Ἕλληνες, οἱ διαστροφεῖς τῆς διδασκαλίας τοῦ Παύλου Ἀντινομισταὶ (2) καὶ οἱ Πλατωνίζοντες ραββῖνοι τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐκ τῶν ραββίνων τούτων ὁ σοφὸς Φίλων εἶχεν ἤδη ἐπιχειρήσει νὰ μορφώσῃ ἓν σύστημα Ἰουδαϊκῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἡρμήνευεν ὅλην τὴν Μωσαϊκὴν θεολογίαν συμφώνως πρὸς τὰ δόγματα τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος. Καὶ τοιοτοτρόπως εἶχε προλειανθῆ ὁ δρόμος διὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ παραδόξου ἐκείνου κράματος Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, Ἀνατολικῆς θεοσοφίας καὶ Ἰουδαϊκῆς δεισιδαιμονίας, ὅπερ λέγεται ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ **Γνωστικὴ αἵρεσις.**

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς αἱρέσεως ταύτης, ὅταν βραδύτερον ἐσυστηματοποιήθη, ἦτο ὁ ἐκ Συρίας Βασιλείδης, ὅστις ἐδίδαξεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τῷ 125 μ. Χρ. Ἀλλ' ὁ Γνωστικισμὸς εἶχε γεννηθῆ πολὺ πρὸ τοῦ Βασιλείδου καὶ τὰ σπέρματα αὐτοῦ εἶχον βλαστήσει ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἔτι τῶν Ἀποστόλων, ὅτε ἀνεφάνησαν, ὡς εἴπομεν, αἱ πρῶται τάσεις πρὸς διαμόρφωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς σύστημα φιλοσοφικόν, διὰ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ μὲ τὴν Νεο-πλατωνικὴν φιλοσοφίαν, τὴν θεοσοφίαν τῆς Χαλδαίας καὶ Βαβυλωνίας καὶ τὰς Ἰουδαϊκὰς δεισιδαιμονίας. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἡ λέξις «**γνῶσις**» εἶχεν ἤδη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Παύλου προσλάβει τὴν εἰδικὴν ἐκείνην ἔννοιαν, ὑφ' ἣν ἀπετέλεσε βραδύτερον τὸ ἐπίσημον

---

(1) Οἱ **Ἐβιωνῖται** ἀνεγνώριζον τὸν Χριστὸν ὡς Μεσσίαν ἀλλ' ὡς **ἄνθρωπον** θεόπνευστον, καὶ ἐκήρυττον τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς τηρήσεως τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, πλὴν τῶν θυσιῶν. Οἱ **Ναζωραῖοι** ἐτίμων τὸν Παῦλον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν παρεδέχοντο τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐθεώρουν δὲ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὑποχρεωτικὸν μόνον διὰ τοὺς ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς. Οἱ **Ἐλκεσαῖοι** συνεφώνουν μᾶλλον πρὸς τοὺς Ἐβιωνίτας, ἤσκουν δὲ μαγικὰς τέχνας. Οἱ **Νικολαῖται,** ὀνομασθέντες οὕτω δῆθεν ἀπὸ τοῦ Νικολάου, διακόνου τῆς ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων (Πράξ. ς'. 5), ἐδίδασκον ὅτι πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ παραδίδηται εἰς τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις (Ἀποκάλ. β'. 6, 15). Οἱ **Σιμωνιανοί,** ἤτοι, ὀπαδοὶ Σίμωνος τοῦ Μάγου (Πράξ η'. 18—24), ἐδίδασκον ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεκαλύφθη εἰς τοὺς Σαμαρείτας ὡς Πατήρ, εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὡς Υἱός, καὶ εἰς τὰ Ἔθνη ὡς Ἅγιον Πνεῦμα ἐν τῷ Σίμωνι.

Οἱ Νικολαῖται καὶ οἱ Σιμωνιανοὶ θεωροῦνται ὡς οἱ ἀρχαιότεροι πρόδρομοι τῶν Γνωστικῶν αἱρέσεων.

(2) **Ἀντινομισμὸς** ἐλέγετο ἡ σκέψις, ἥτις βασιζομένη εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου περὶ τοῦ μὴ ὑποχρεωτικοῦ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου διὰ τοὺς Χριστιανούς, ἐδίδασκεν ὅτι κατὰ συνέπειαν ὁ Χριστιανὸς εἶναι ἐλεύθερος ὅλων τῶν ἠθικῶν ὑποχρεώσεων.

ἔμβλημα τῶν Γνωστικῶν. Ὁ Παῦλος παραινεῖ τοὺς Κορινθίους Χριστιανοὺς κατὰ τῆς «*γνώσεως*, ἥτις φυσιοῖ» (Α. Κορ. η΄. 1), συνιστᾷ εἰς τοὺς Ἐφεσίους νὰ γνωρίσωσι «τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ τὴν ὑπερβαίνουσαν τὴν *γνῶσιν*» (Ἐφεσ. γ΄. 19) καὶ προτρέπει τὸν Τιμόθεον νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὰς «βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδονύμου *γνώσεως*, ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν» (Α΄. Τιμ. ς΄. 20).

Ἐπίσης καθιστᾷ τὸν Τιμόθεον προσεκτικὸν κατὰ τῆς ἑτεροδιδασκαλίας τοῦ Ὑμεναίου καὶ Φιλητοῦ, οἵτινες ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, λέγοντες ὅτι ἔγεινεν ἤδη ἡ ἀνάστασις (Β΄. Τιμ. β΄. 18). Κατὰ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ἐκήρυττόν τινες καὶ ἐν Κορίνθῳ (Α΄. Κορ. ιε΄. 12 ἑπ.), γνωρίζομεν δὲ ὅτι πάντες οἱ διάφοροι Γνωστικοὶ τοῦ 2ου αἰῶνος ἀπέρριπτον τὸ θεμελιῶδες τοῦτο Χριστιανικὸν δόγμα. Ὡσαύτως εἰς τοὺς Κολοσσαεῖς συνιστᾷ ὁ Παῦλος νὰ προσέχωσι μήπως τοὺς πλανήσῃ τις «διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ματαίας ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων»..... «μὲ προσποίησιν ταπεινοφροσύνης καὶ μὲ θρησκείαν τῶν ἀγγέλων, ἐμβατεύων εἰς πράγματα, ἅτινα δὲν εἶδε» (Κολοσσ β΄. 8, 18). Καὶ εἰς τὸν Τῖτον παραγγέλλει νὰ συμβουλεύῃ τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ προσέχωσιν εἰς «Ἰουδαϊκοὺς μύθους καὶ ἐντολὰς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν» (Τίτ. α΄. 14). Ἐπίσης αἱ «γενεαλογίαι», ἃς καυτηριάζει ὁ Ἀπόστολος (Α΄. Τιμ. α΄. 4, Τίτ. γ΄. 9) ἦσαν τὰ Ἰουδαϊκὰ μυθολογήματα περὶ τῆς προελεύσεως τῶν πνευμάτων, ἃς εὑρίσκομεν μετ᾽ ὀλίγον εἰς τὴν ἱερὰν τῶν Ἰουδαίων Κάββαλαν (ἢ θεολογικὴν ἑρμηνείαν) καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν Γνωστικῶν. Καὶ ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης (Α΄. δ΄. 1—4, Β΄. 7) προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ πιστεύωσιν εἰς τοὺς ψευδοπροφήτας, οἵτινες ἐδίδασκον ὅτι ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἦτο πραγματική, ἀλλὰ φαινομενικὴ — καὶ αὐτὸ ἓν δόγμα τῶν μετέπειτα Γνωστικῶν (δόκησις).

Ἡ αἵρεσις τῶν Γνωστικῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Ἀποστόλων εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανα. Ἐν τούτοις, ἡ τάσις πρὸς φιλοσοφοποίησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔσχεν ἄμεσον καὶ ὀλέθριον ***ἀντίκτυπον ἠθικὸν*** ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς. Οὐ μόνον ἐν τῇ ἠθικῶς ἐκλύτῳ Κορίνθῳ, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν μαλθακῶν καὶ ἀκολάστων πληθυσμῶν τῆς Μ. Ἀσίας, πολλοὶ Χριστιανοὶ ἔζων ἐν τῇ ἀνηθικότητι δικαιολογούμενοι μὲ φιλοσοφικὰ ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Καὶ ὁ μέγας Ἀπόστολος, ἐνῷ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης καὶ διακηρύττει πρὸς τοὺς οὕτω ζῶντας: «Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ὁ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας» (Ἐφεσ. ε΄. 6), ἐν τούτοις προβλέπει χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως ταύτης [1]. Καὶ ἡ πρόβλεψίς του αὕτη δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπαληθεύσῃ, ὡς βλέπομεν ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Πέτρου

[1] «Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου θέλουσιν εἰσέλθει εἰς ὑμᾶς λύκοι βαρεῖς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν (τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἐφέσου) θέλουσιν ἐγερθῆ ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα διὰ νὰ ἀποσπῶσι τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ κ΄. 29, 30). «Τὸ δὲ Πνεῦμα ρητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς θέλουσιν ἀποστατήσει τινὲς ἀπὸ τῆς πίστεως, προσέχοντες εἰς πνεύματα πλάνης καὶ διδασκαλίας δαιμονίων» (Α΄. Τιμ. δ΄. 1. Πρβλ. Β΄. Τιμ. γ΄.).

καὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννου (ἀπευθυνομένων ὅλων πρὸς τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀσίας). Βλέπομεν ὅτι πολλοὶ Χριστιανοὶ μετεχειρίζοντο τὴν ἐλευθερίαν «ὡς ἐπικάλυμμα τῆς κακίας» (Α΄. Πετρ. β΄. 16), «ἐπαγγελλόμενοι ἐλευθερίαν, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς διαφθορᾶς» (Β΄. Πέτρ. β΄. 19), «μεταστρέφοντες τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἀσέλγειαν» (Ἰούδα, 4), ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐβλασφημεῖτο ὁ Χριστὸς μεταξὺ τῶν ἐθνῶν (Ρωμ. β΄. 24· πρβλ. Ἀποκάλ. β΄. 14, 15, 20, γ΄. 1, 14).

Ἐν γένει, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ὁ μελετῶν τὰ χρονικὰ τῆς τε Ἀποστολικῆς καὶ τῆς Μεταποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι αὕτη δεινῶς ἐχειμάσθη ὑπὸ τῶν ἔσωθεν σχισμάτων καὶ ἀδυναμιῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ἐπηρεασμῶν. Καὶ μόνον ἡ Θεία χάρις καὶ αἱ ὑψηλαὶ Χριστιανικαὶ διδασκαλίαι διετήρησαν τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνατροπῆς καὶ καταποντισμοῦ. Εἰς τοῦτο δὲ ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων μέσων πρωτίστως συνετέλεσε τὸ κήρυγμα καὶ ὁ κάλαμος τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν. (ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΤΟΛΜΗΜΑ

(ὑπὸ τοῦ Ἰάπωνος ἱεραποστόλου Τ. Καγάβα)

Ἡ Χριστιανικὴ ἐντολὴ ἀποβλέπει τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς κοινωνίας—τίποτε ὀλιγώτερον! Τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐχαρακτήριζε πρωτίστως ἡ θερμὴ μέριμνα ἀκόμη καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐλαχίστου τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἡμεῖς οἱ ὀπαδοί Του, ὅταν ἐρχώμεθα εἰς συνάφειαν μὲ τὰς ἀνθρωπίνας μάζας, ἂν μεταβάλωμεν ταύτας θὰ μεταβάλωμεν τὴν κοινωνίαν.

Ἡ ἀναμόρφωσις, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ὁ Χριστός, εἶναι ***ἀνακαίνισις καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν*** — πνευματική, σωματική, οἰκονομική, πολιτική, κοινωνική. Ἡμεῖς φανταζόμεθα ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἀτόμου. Ἡ τοιαύτη ἑρμηνεία εἶναι ὅλως ἀτελὴς καὶ μᾶς ἀφίνει ὅλως ἀνευθύνους καὶ ἀμερίμνους.

Ἂν καὶ παραδεχώμεθα καὶ κηρύττωμεν τὴν ***ἀγάπην,*** ἐν τῇ πράξει ὅμως τὴν λησμονοῦμεν. Μάλιστα δὲν τολμῶμεν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μᾶς λείπει, εἶναι μία ***ἀναζωπύρησις ἀγάπης.*** Ἀναζωπύρησις πίστεως ἄνευ ἀγάπης δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ λάβωμεν ἐπὶ τῶν ὤμων μας τὸν ***Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ,*** τὸ ἔμβλημα τῆς ἀγάπης, ὅστις ἔχει διττὴν σημασίαν—ἀτομικὴν καὶ κοινωνικὴν—τὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀτόμου ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν τῆς ἐκ μέρους ἡμῶν προθυμίας νὰ ἀφιερώσωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν ὑπὲρ τῶν ἄλλων, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Χριστοῦ.» Μὲ τὸν σταυρὸν τοῦτον ἐπὶ τῶν ὤμων μας ἂς ἀποδυθῶμεν λοιπὸν εἰς τὸ Χριστιανικὸν τόλμημα.

Ἀλλ' ὅπως δυνηθῶμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, ἔχομεν μεγίστην ἀνάγκην νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ***προσευχήν,*** καθότι ἄνευ προσευχῆς καὶ ἠρέμου σκέψεως εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναπτυχθῇ ἐν ἡμῖν πλήρως ἡ Χριστιανικὴ ζωή. Ἰδίως ἐν μέσῳ τοῦ στροβίλου καὶ τῆς τύρβης τῆς ζωῆς τῶν μεγα-

λουπόλεων, ἔχομεν ἀνάγκην τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀπομονώσεως πρὸς σκέψιν.

Εἶναι ἀπαραίτητος ***ἡ κοινωνικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Εὐαγγελίου***. Μετὰ πόσης εὐκολίας ἀνηγέρθησαν ναοὶ παμμέγιστοί καὶ μεγαλοπρεπεῖς! Ἀλλὰ πόσον δύσκολος ὑπῆρξεν ἡ πραγματοποίησις τῆς πνευματικῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς! Ἐν τούτοις, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προηγηθῇ ἡ ἐποικοδόμησις τῶν ἀτόμων.

Ἕτερον καθῆκον τῶν Χριστιανῶν, οἵτινες ἀποδύονται εἰς τὸ χριστιανικὸν τόλμημα, εἶναι ***νὰ ἐκχριστιανίσουν τὴν βιομηχανίαν*** καὶ νὰ ἀποσκορακίσουν ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ βίου ***τὸ κερδοσκοπικὸν ἐλατήριον***. Μοὶ φαίνεται πρᾶγμα ἀνέφικτον νὰ ἐλπίσωμεν νὰ λύσωμεν τὰ οἰκονομικά μας προβλήματα σήμερον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀτομισμοῦ. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀναπτύσσομεν σήμερον Χριστιανικὰ συνεταιριστικὰ σωματεῖα, διωργανωμένα κατὰ ἐπαγγέλματα. Ἔχομεν συνεταιρισμοὺς κτιστῶν, ξυλουργῶν, πλινθοποιῶν, γεωργῶν, νοσοκόμων, κτλ. Ἔχομεν σχολικὰ σωματεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ διδάσκαλοι ὄχι μόνον εὑρίσκουν ἀλληλοβοήθειαν, ἀλλ᾽ οἱ ἴδιοι μεταδίδουν τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰ παιδία. Ἔχομεν σωματεῖα νοσοκόμων, διὰ τῶν ὁποίων μεταδίδονται εἰς τοὺς ἀσθενεῖς αἱ παρηγορίαι τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τοιαύτης δὲ συνεργατικῆς προσπαθείας παρέχεται ἐνίσχυσις παγία εἰς τὸ Ἔθνος.

Τὸ ἔργον τοῦτο παρημελήθη ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν. Αὗται στέκουν ἀπομεμονωμέναι, ἄνευ συνδετικῆς διοργανώσεως, τὸ δὲ κοινωνικὸν ἔργον τὸ ἀνέλαβον κοσμικαὶ ὀργανώσεις (ὡς ὁ σύλλογος τῶν «Ροταριανῶν» καὶ ὁ τῶν «Κιαουάνι») αἱ ὁποῖαι ἐπραγματοποίησαν ἐν πολλοῖς τὰ ἰδανικὰ τῆς Χριστιανικῆς ἀδελφωσύνης καὶ ἀλληλοβοηθείας. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι σήμερον καλούμεθα ὡς Χριστιανοὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὸ ἔργον τῆς συνεργασίας ἐπὶ Χριστιανικῶν γραμμῶν.

Ἐὰν δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀδελφωσύνης τὴν ἐπεκτείνωμεν πέραν τῶν ἐθνικῶν μας ὁρίων, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκχριστιανίσωμεν καὶ τὴν διεθνῆ μας ζωήν. Πρότυπον τοιαύτης διεθνοῦς προσπαθείας παρέχουν οἱ ἀγροτικοὶ συνεταιρισμοὶ τῆς Δανίας, οἱ ὁποῖοι διεσκέλισαν τὰ ἐθνικά των σύνορα καὶ ἔφθασαν εἰς συμφωνίας μὲ τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμοίους συνεταιρισμούς, διὰ τῶν ὁποίων συμφωνιῶν μεγάλως διευκολύνεται ἡ ἐπίλυσις τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς ἀγροτικῆς τάξεως. Αἱ συνεταιρικαὶ ἐκεῖναι ὁμάδες τῆς Δανίας ἀποτελοῦν τὴν πρωτοπορείαν τῆς ἐφαρμογῆς διεθνοῦς Χριστιανικῆς ἀδελφωσύνης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἱεραποστολάς, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι δὲν μοὶ ἀρέσκει ἡ χρῆσις τῆς λέξεως «***ξένος***» ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον· Διατί ***ξέναι ἱεραποστολαί;*** Διὰ τὸν Χριστὸν δὲν ὑπάρχει ***ξένος*** ἀγρὸς οὔτε ***ξένος*** ἐργάτης. Δι᾽ αὐτὸν ἀγρὸς τοῦ Εὐαγγελίου ἦτο ὁ κόσμος ὁλόκληρος (Ματθ. ιγ΄. 38). Οὕτω καὶ ἡμεῖς τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν ὡς Χριστιανῶν πρέπει νὰ θεωρῶμεν ***παγκόσμιον ἀποστολήν.***

Τῆς ἀποστολῆς ταύτης ἀρχὴ καὶ τέλος πρέπει νὰ ἦναι ἡ ***θυσία***, ἡ ***αὐταπάρνησις***. Ἄνευ θυσίας δὲν ὑπάρχει οὔτε κἂν ὑλικὴ ἀναδημιουργία, ἐπανόρθωσις ἢ συντήρησις. Ἄνευ θυσίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀτομικὴ ἀναμόρφωσις ἢ κοινωνικὴ ἀνασυγκρότησις. Διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ καταπολεμήσωμεν τὴν ἐκ τῆς σημερινῆς κρίσεως δυσθυμίαν—νὰ ἀνασυγκροτήσωμεν τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν κοι-

νωνικὴν ζωήν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ ὑποστῶμεν θυσίας—νὰ ζήσωμεν ἁπλούστερα, νὰ ἀγαπῶμεν εἰλικρινέστερον καὶ τελειότερον.

Ναί, ἀπαιτεῖται ἀναζωπύρησις ἀγάπης. Ἀπαιτεῖται νὰ λάβωμεν ἐπὶ τῶν ὤμων μας τὸν σταυρὸν τῆς ἀγάπης καὶ οὕτω νὰ ἐξορμήσωμεν πρὸς τὸ Χριστιανικὸν τόλμημα.

ΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Συνέχεια)

Ἡ ἀπόρριψίς Του ὑπὸ τοῦ Ἰσραήλ.

Αἱ Γραφαὶ ἐπίσης προλέγουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ ἀπερρίπτετο ὑπὸ τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσίου ὑπῆρξεν ἡ ἐλπὶς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ 2000 σχεδὸν ἔτη. Ἡ ἔλευσίς Του ἀνεμένετο μετὰ πόθου καὶ προσευχαὶ ἀνεπέμποντο ὑπὲρ αὐτῆς καθ᾽ ὅλας τὰς γενεάς. Ἐὰν ἡ προσδοκία αὕτη ἦτο ἀποτέλεσμα ἁπλοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὑποθαλπομένου ὑπὸ ἐθνικῆς κενοδοξίας, θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐξηγήσωμεν διατί ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν προσδοκίαν ταύτην ὑπῆρχον αἱ πλέον σαφεῖς προφητεῖαι ὅτι θὰ Τὸν περιεφρόνουν καὶ θὰ Τὸν ἐβδελύττοντο ἐκεῖνοι ἀκριβῶς οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι τόσον διακαῶς ἐπόθουν τὴν ἐμφάνισίν Του. Καὶ ὅμως αὐτὸ ἀκριβῶς προελέχθη. Ὁ προφήτης, προβλέπων τὴν ἡμέραν τοῦ Μεσσίου, ἀναφωνεῖ: «Καὶ εἴδομεν αὐτὸν καὶ δὲν εἶχεν ὡραιότητα, ὥστε νὰ ἐπιθυμῶμεν αὐτόν. Καταφρονημένος καὶ ἀπερριμένος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἄνθρωπος θλίψεων καὶ δόκιμος ἀσθενείας· καὶ ὡς ἄνθρωπος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀποστρέφει τις τὸ πρόσωπον, κατεφρονήθη καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθημεν αὐτόν» (Ἡσα. νγ΄. 3). Ἀνέφερα ἤδη τὸ χωρίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγει περὶ Αὐτοῦ ὅτι Τὸν «καταφρονεῖ ἄνθρωπος... τὸν ὁποῖον βδελύττεται ἔθνος» (Ἡσα. μθ΄. 7). Ὅσοι ἀμφιβάλλουν περὶ τῆς ἀπολύτου θεοπνευστίας τῶν Γραφῶν ὀφείλουν μεταξὺ ἄλλων νὰ μᾶς δώκουν κάποιαν λογικὴν ἐξήγησιν τοῦ πῶς συμβαίνει νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη τις προφητεία περὶ τοῦ Μεσσίου, καὶ νὰ ἔχῃ ἐκπληρωθῆ αὕτη κατὰ γράμμα. Ἀπερρίφθη οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν Ἑβραίων τῆς ἐποχῆς Του, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἀπογόνων των καὶ ἡ ἀπόρριψις ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τις ἀπιθανωτέραν προφητείαν, καὶ ὅμως ἔτυχεν αὕτη ἀκριβεστάτης ἐκπληρώσεως.

Ὁ θάνατος Αὐτοῦ.

Ὁ Μεσσίας, ὡς προεῖπεν ἡ Π. Διαθήκη, θὰ ὑπέφερε βίαιον θάνατον, θὰ ἐξεκόπτετο (Δαν. θ΄. 26). «Ἀνηρπάχθη..... ἐσηκώθη ἀπὸ τῆς γῆς τῶν ζώντων. Θὰ ἐθανατοῦτο κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως: «Ἀπὸ καταθλίψεως καὶ κρίσεως ἀνηρπάχθη» (Ἡσα. ιγ΄. 8). Ἀκόμη καὶ ὁ τρόπος καὶ τὰ περιστατικὰ τοῦ θανάτου Του ἐπροφητεύθησαν. «Ἐξεχύθην ὡς ὕδωρ καὶ ἐξηρθρώθησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου·

ἡ καρδία μου ἔγεινεν ὡς κηρίον, κατατήκεται ἐν μέσῳ τῶν ἐντοσθίων μου. Ἡ δύναμίς μου ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον, καὶ ἡ γλῶσσά μου ἐκολλήθη εἰς τὸν λάρυγγά μου· καὶ σὺ μὲ κατεβίβασας εἰς τὸ χῶμα τοῦ θανάτου. Διότι κύνες μὲ περιεκύκλωσαν, σύναξις πονηρευομένων μὲ περιέκλεισεν· **ἐτρύπησαν τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου**» (Ψαλ. κβ'. 14,16).

«Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς τοὺς μαστιγοῦντας καὶ τὰς σιαγόνας μου εἰς τοὺς ῥαδίζοντας· δὲν ἔκρυψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ ὕβρισμῶν καὶ ἐμπτυσμάτων» (Ἠσ. ν'. 6). «Μὲ ἐμυκτήρισαν πάντες οἱ βλέποντές με· ἀνοίγουσι τὰ χείλη, κινοῦσι τὴν κεφαλὴν λέγοντες, Ἤλπισεν ἐπὶ τὸν Κύριον· ἂς ἐλευθερώσῃ αὐτόν· ἂς σώσῃ αὐτὸν ἐπειδὴ θέλει αὐτόν ..... **Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον**» (Ψαλ. κβ'. 7, 8, 18). Ὁποία ἀκριβὴς περιγραφὴ τῶν παθῶν τοῦ Ἰησοῦ! Ἐσκέφθημεν ὅμως ποτὲ ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι ἐγράφησαν ἑκατονταετηρίδας ὁλοκλήρους πρὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔζησεν εἰς τὸν κόσμον; Τί σημαίνει τοῦτο; Δὲν εἶναι πρόσκλησις ἀπὸ Θεοῦ, ὅπως πιστεύσωμεν καὶ δεχθῶμεν τὴν σωτηρίαν Του;

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἰησοῦ.

Αἱ προφητεῖαι μᾶς παρέχουν ἐπίσης πλήρη περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἰησοῦ. Ὁμιλοῦν περὶ τῆς ἐνθέρμου καὶ ἐντελοῦς Αὐτοῦ **ὑποταγῆς** πρὸς τὸν Θεόν. «Χαίρω, Θεέ μου, νὰ ἐκτελῶ τὸ θέλημά σου· καὶ ὁ νόμος σου εἶναι ἐν τῷ μέσῳ τῆς καρδίας μου» (Ψαλ. μ'. 8). Θὰ εἶχε τὸ πλήρωμα τῆς σοφίας καὶ πνευματικῆς δυνάμεως: «Τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου θέλει ἀναπαυθῇ ἐπ' Αὐτόν, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ δυνάμεως, πνεῦμα γνώσεως καὶ φόβου τοῦ Κυρίου» (Ἠσα. ια' 2). Μᾶς ὁμιλοῦν περὶ τῆς **ὑπομονῆς** τοῦ Ἰησοῦ. Δὲν θὰ ἔσπευδε νὰ ὑφαρπάσῃ εὔκολον νίκην, οὔτε θὰ ἡγεῖτο κινήματος πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ. «Δὲν θέλει φωνάξει, οὐδὲ θέλει ἀνακράξει, οὐδὲ θέλει κάμει τὴν φωνὴν Αὐτοῦ νὰ ἀκουσθῇ ἐν ταῖς ὁδοῖς» (Ἠσα. μβ' 2). Ὁμιλοῦν περὶ τῆς **ταπεινοφροσύνης** Του. Θὰ εἶχε δύναμιν καὶ σοφίαν, ἀλλ' ἄνευ οἰήσεως, ἁγιότητα χωρὶς ὅμως νὰ αἰσθάνεται περιφρόνησιν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ ἁμαρτωλούς. «Κάλαμον συντεθλασμένον δὲν θέλει συντρίψει καὶ λινάριον καπνίζον δὲν θέλει σβύσει» (Ἠσ. μβ' 3) «Θέλει βοσκήσει τὸ ποίμνιον Αὐτοῦ ὡς ποιμήν· θέλει συνάξει τὰ ἀρνία διὰ τοῦ βραχίονος Αὐτοῦ καὶ βαστάσει ἐν τῷ κόλπῳ Αὐτοῦ, καὶ θέλει ὁδηγεῖ τὰ θηλάζοντα» (Ἠσα. μ' 11).

Τοιοῦτό τι πρόσωπον οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ζωγραφίσῃ καὶ πολὺ ὀλιγώτερον νὰ προσδοκᾷ. Ἦτο μία ἀπολύτως ἄγνωστος εἰκὼν διὰ τὴν τότε ἀνθρωπότητα. Ἡ ἐμφάνισίς του ἔφερε κάτι τι νέον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν καὶ ἠθικήν. Μετέτρεψεν ἄρδην τὰς μέχρι τότε ἐπικρατούσας ἀνθρωπίνους ἰδέας. Τὸ πρόσωπον δὲ τοῦτο δὲν παρουσιάζετο ἁπλῶς ὡς ὁ ἰδεώδης ἄνθρωπος, ἀλλὰ διεκηρύττετο ἐπίσης ὅτι ἔμελλε τοιοῦτός τις νὰ ἔλθῃ, **διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν κόσμον εἰς τὸν Θεόν.** Δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα νὰ ἀκούσῃ τις φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ λέγουσαν: «Οὗτος ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα», ἀλλ' αἱ προφητεῖαι ἀποτελοῦν πληρεστέραν καὶ βεβαιοτέραν μαρτυρίαν. Πιθανὸν ὁ ἀκούσας νὰ ἔσφαλεν ὡς πρὸς

τὸ μέρος καὶ τὸ πρόσωπον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦλθεν ἡ φωνὴ ἢ νὰ ἦτο ὄνειρον. Αἱ προφητεῖαι ὅμως δὲν εἶναι ὄνειρα, ἀλλ' ἱστορικὰ κείμενα καὶ δὲν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς πιθανότης λάθους ἢ πλάνης. Ὁ Θεὸς ἔδειξε προκαταβολικῶς, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν Υἱόν Του, ἵνα ὅταν ἔλθῃ Τὸν γνωρίσωσι, τώρα δὲ ἀφ' ὅτου ἦλθε, τίς δύναται νὰ μὴ ἀναφωνήσῃ: «Οὗτος ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός;».

Τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ.

Εἶναι σχεδὸν περιττὸν νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην πόσον λεπτομερῶς περιγράφεται τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰς προφητείας. Αὐτὸς θὰ ἔδιδε φῶς εἰς τὸν κόσμον, Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἦτο φῶς. «Ὁ λαὸς ὁ περιπατῶν ἐν τῷ σκότει εἶδε φῶς μέγα· εἰς τοὺς καθημένους ἐν γῇ σκιᾶς θανάτου, φῶς ἔλαμψεν ἐπ' αὐτοὺς» (Ἡσα θ΄. 2). Θὰ ἐδίδετο «διὰ διαθήκην τοῦ λαοῦ, φῶς τῶν ἐθνῶν, διὰ νὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τυφλῶν, νὰ ἐκβάλῃ τοὺς δεσμίους ἐκ τῶν δεσμῶν, τοὺς καθημένους ἐν σκότει ἐκ τοῦ οἴκου τῆς φυλακῆς» (Ἡσα. μβ΄. 6,7). «Θέλω προσέτι σὲ δώσει φῶς εἰς τὰ ἔθνη, διὰ νὰ ἦσαι ἡ σωτηρία μου ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Ἡσα μθ΄ 6).

Εἴδομεν ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ἐθανατοῦτο. Ὁ θάνατος ἐκεῖνος εἶχε λόγον. Ἦτο γεγραμμένον ὅτι θὰ ἔδιδε «τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ προφορὰν περὶ ἁμαρτίας» (Ἡσα. νγ΄ 10) καὶ ὅτι «δὲν ἔπραξεν ἀνομίαν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι Αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ βασανίσῃ Αὐτόν, εταλαιπώρησεν Αὐτόν» (Ἡσα. νγ΄. 9,10). Τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον θὰ συνέβαινον ὅλα αὐτά, ἐξηγεῖ ὁ προφήτης εἰς τὰ προηγούμενα ἐδάφια. «Αὐτὸς τῷ ὄντι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἐβάστασε καὶ τὰς θλίψεις ἡμῶν ἐπεφορτίσθη.... Αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς παραβάσεις ἡμῶν, ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· ἡ τιμωρία, ἥτις ἔφερε τὴν εἰρήνην ἡμῶν, ἦτο ἐπ' Αὐτόν, καὶ διὰ τῶν πληγῶν Αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς πρόβατα, ἐστράφημεν ἕκαστος εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ***ὁ Κύριος ἔθεσεν ἐπ' Αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν»*** (Ἡσα. νγ΄ 4,6). Ὡς εἴδομεν, τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ περιγράφεται κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Δανιήλ. «Νὰ γείνῃ ἐξιλέωσις περὶ τῆς ἀνομίας καὶ νὰ εἰσαχθῇ δικαιοσύνη αἰώνιος» (Δαν. θ΄. 24).

Μίαν θαυμασίαν προφητείαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος συναντῶμεν ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ζαχαρίου. Ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Μεσσίου, ὁ ὁποῖος «θέλει λαλήσει εἰρήνην πρὸς τὰ ἔθνη» καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία θὰ ἦναι «ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς»· καὶ συνεχίζει: «Καὶ περὶ σοῦ, ***διὰ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης σου***, ἐγὼ ἐξήγαγον τοὺς δεσμίους σου ἐκ λάκκου ἀνύδρου» (Ζαχ. θ΄ 11). Ἦσαν δέσμιοι ἀλλ' ἀπηλευθερώθησαν δι' ἕνα μόνον λόγον, «διὰ ***τὸ αἷμα*** τῆς διαθήκης σου».

Εἰς πολλοὺς ***τὸ δόγμα τῆς ἀντικαταστάσεως,*** τὸ ὅτι δηλ. ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὡς ἀντικαταστάτης ἡμῶν, παρουσιάζει μεγάλας δυσκολίας. Ἐθεωρήθη ὡς δεισιδαιμονία ἢ ἀποτέλεσμα οἰκτρᾶς παρανοήσεως. Οἱ λόγοι ὅμως τῶν Γραφῶν ἔχουν τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ, διότι φανερώνουν σαφῆ καὶ πλήρη γνῶσιν γεγο-

νότων, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ προΐδῃ ἢ κἂν νὰ φαντασθῇ. Συνεπῶς εἰς τὰς προφητείας ἔχομεν τὴν ἐξήγησιν, τὴν ὁποίαν δίδει αὐτὸς ὁ Θεὸς περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐχὶ ἰδέαν ἀνθρωπίνην. Αἱ προφητεῖαι ἀποτελοῦν ἐπικύρωσιν οὐχὶ μόνον τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς προσφορᾶς τῆς «δι' αἵματος ἀφέσεως». Εἶναι ἡ σφραγὶς τῆς μεθ' ἡμῶν διαθήκης τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· εἶναι ἡ θεία βεβαίωσις περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. «Πάντες ἡμεῖς ἐπλανήθημεν ὡς πρόβατα. Ἐστράφημεν ἕκαστος εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὁ Κύριος ἔθεσεν ἐπ' Αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν».

Ὁ Ἰησοῦς ζῇ καὶ σώζει.

Ἐν τέλει, θὰ ἀναφέρωμεν μίαν προφητικὴν μαρτυρίαν οὐχὶ μικροτέρας σπουδαιότητος, δηλαδή, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ζῇ καὶ σώζει. Ἐν ταῖς προφητείαις βλέπομεν νὰ γίνεται λόγος περὶ θανάτου καὶ ὑπηρεσίας μετὰ θάνατον, ὑπηρεσίας ἡ ὁποία θὰ ἐξετελεῖτο ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων ὑπ' Ἐκείνου, ὅστις ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐν τῷ 22ῳ Ψαλμῷ ἀναγινώσκομεν ὅτι Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου «ἐτρυπήθησαν» αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες καὶ τοῦ ὁποίου διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτια, προβλέπει ὅτι παρ' ὅλα ταῦτα θὰ ἐκτελέσῃ ἔργον διὰ τὸν Θεὸν ἐπὶ τῆς γῆς. «Θὰ διηγοῦμαι τὸ ὄνομά σου πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, ἐν μέσῳ συνάξεως θέλω σὲ ἐπαινεῖ» (Ψαλ. κβ'. 22). Εἰς τὸν προφητικὸν ἐκεῖνον ὕμνον περὶ τῆς ταπεινώσεως καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ—τὸ 53ον κεφ. τοῦ Ἡσαΐου, τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἤδη—ἡ περίεργος αὕτη διακήρυξις εἶναι ἔτι σαφεστέρα. Ἀφοῦ ἀναφέρει ὁ προφήτης ὅτι ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ βασανίσῃ καὶ ταλαιπωρήσῃ Αὐτόν, προχωρεῖ: «Ἀφοῦ ὅμως δώσῃς τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ προσφορὰν περὶ ἁμαρτίας, θέλει ἰδεῖ ἔκγονα, θέλει μακρύνει τὰς ἡμέρας Αὐτοῦ, καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου θέλει εὐοδωθῇ ἐν τῇ χειρὶ Αὐτοῦ. Θέλει ἰδεῖ τοὺς καρποὺς τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς Αὐτοῦ καὶ θέλει χορτασθῇ· ὁ δίκαιος δοῦλός μου θέλει δικαιώσει πολλοὺς διὰ τῆς ἐπιγνώσεως Αὐτοῦ· διότι Αὐτὸς θέλει βαστάσει τὰς ἀνομίας αὐτῶν. Διὰ τοῦτο θέλω δώσει εἰς Αὐτὸν μερίδα μετὰ τῶν μεγάλων καὶ τοὺς ἰσχυροὺς θέλει μοιρασθῇ λάφυρον, διότι παρέδωκε τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ εἰς θάνατον καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη, καὶ Αὐτὸς ἐβάστασε τὰς ἁμαρτίας πολλῶν, καὶ θέλει μεσιτεύσει ὑπὲρ τῶν ἀνόμων» (Ἡσα. νγ'. 10–12).

Ἄλλαι προφητεῖαι ὁμιλοῦν ὡσαύτως περὶ τοῦ ἀκαταπαύστου ἔργου καὶ τῆς ἀθανάτου ἐπιρροῆς τοῦ Λυτρωτοῦ. Ἐν τῇ μνησθείσῃ ὅμως προφητείᾳ ἡ ἐσαεὶ ἐξακολούθησις τοῦ ἔργου τοῦ Λυτρωτοῦ μὲ τὰς αἰωνίας του συνεπείας ἀναφέρεται τόσον σαφῶς, ὥστε δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἄλλης μαρτυρίας. Ὁ θάνατος δὲν θέτει τέρμα εἰς τὸ ἐπίγειον ἔργον Του. «Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου θέλει εὐοδωθῇ ἐν τῇ χειρὶ Αὐτοῦ», «θέλει δικαιώσει πολλούς». «Τοὺς ἰσχυροὺς θέλει μοιρασθῇ λάφυρον».

Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι τοῦ Θεοῦ, διότι οὐδεὶς ἄλλος θὰ ἠδύνατο νὰ προείπῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ζωγραφίσῃ τὸν χαρακτῆρά Του, τὰ πάθη Του καὶ τὸ ἔργον του.

Εἰς ἡμᾶς σήμερον ὁμιλοῦν περὶ Ἑνὸς ὅστις λέγει: «Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ» (Ἀποκ. γ'. 20).

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) *Γεώργιος Κλάδης.*

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΕΝ ΜΑΝΤΖΟΥΡΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐν Μαντζουρίᾳ ἔθλιψεν ἐξ ἴσου τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κίνας καὶ τοὺς τῆς Ἰαπωνίας, ἦτο φυσικόν, αἱ δὲ τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις, αἵτινες ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ρήξεως κατέφθασαν εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἀποδεικνύουν ὅτι σοβαραὶ προσπάθειαι κατεβλήθησαν ἑκατέρωθεν ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν πρὸς ἐπίτευξιν εἰρηνικῆς λύσεως.

Τὸ πρῶτον διάβημα προῆλθεν ἐκ μέρους τοῦ Χριστιανικοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἰαπωνίας, οὗτινος ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀνήγγειλε πρὸς τοὺς Κινέζους Χριστιανοὺς τηλεγραφικῶς τὴν προθυμίαν τῶν Ἰαπώνων Χριστιανῶν, ὅπως συνεργασθῶσι μετ' αὐτῶν πρὸς ἐξεύρεσιν λύσεως φιλικῆς μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν. Τὸ διάγγελμα τοῦτο προεκάλεσεν ἐγκάρδιον ἀπάντησιν ἐκ μέρους τοῦ Χριστιανικοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῆς Κίνας. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ δὲ πνεῦμα ἐγένοντο συνεννοήσεις μεταξὺ τῆς Ἰαπωνικῆς «Ἀδελφότητος τῆς Διαλλαγῆς» καὶ τῆς Κινεζικῆς τοιαύτης.

Ἀκολούθως ἤρχισαν αἱ ἐνέργειαι τῶν ἀνωτέρω σωματείων παρὰ τοῖς οἰκείοις Ὑπουργείοις τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ παρὰ τῷ τύπῳ. Τὴν δὲ 2αν Ὀκτωβρίου συνεκλήθη γενικὴ συνέλευσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν προϊσταμένων καὶ τῶν ἡγετῶν τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν ὀργανώσεων, πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ πρακτέου.

Αἱ εἰδήσεις ἐκ Κίνας ὑπῆρξαν ὀλιγώτερον ἐμπεριστατωμέναι, ἀλλ' ἀνέφερον ὅτι συνεκλήθη ἀνεπίσημος συνάθροισις σημαινόντων Χριστιανῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Χριστιανοῦ στρατάρχου Τσιάγγ-Κάϊ-Σέκ, πρὸς συνδιάσκεψιν καὶ δέησιν ὑπὲρ ἀποσοβήσεως τοῦ πολέμου.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Χριστιανικοῦ Ἐθνικοῦ Σομβουλίου τῆς Κίνας καὶ Πρόεδρος τῆς Συνόδου τῶν ἐν Κίνᾳ Εὐαγγελικῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς ἐγκύκλιον σχετικὴν ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Τὸ μέλλον προβάλλει ζοφερὸν καὶ ὅλως ἀβέβαιον, φαίνεται δὲ ὅτι ἡ βία διεκδικεῖ τὴν ὑπεροχήν. Πιστεύομεν ὅμως ἀδιστάκτως ὅτι ὁ Θεὸς θέλει μεταστρέψει καὶ ματαιώσει τὰς ἀνθρωπίνους βουλὰς καὶ ἀποφάσεις... Μολονότι δὲ ἡ φωνὴ τῆς Ἑκκλησίας δὲν ἰσχύει μεγάλως παρὰ ταῖς Κυβερνήσεσιν οὔτε παρ' ἡμῖν οὔτε ἐν Ἰαπωνίᾳ, οὐχ' ἧττον, πρέπει δι' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν νὰ ἐπιλάμψῃ τὸ Φῶς τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον δύναται νὰ μεταστρέψῃ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ἀπὸ τὸ μῖσος πρὸς τὴν ἀγάπην».

Ὑπὸ τοῦ Ἰαπωνικοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου μεταξὺ ἄλλων ἀποφάσεων ἐλήφθη καὶ ἡ ἑξῆς: «Ὑποσχόμεθα νὰ καταβάλωμεν νέαν προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης

ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εὐχόμενοι ὅπως ἡ περὶ τοῦ δικαίου, τῆς φιλίας καὶ τῆς ἀγάπης ἀντίληψις πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν ἐνεστῶσαν κρίσιν, προκαλέσῃ βαθεῖαν ἐξερεύνησιν τοῦ προβλήματος, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἐγκαίρως ἡ ἄρσις τῶν ριζῶν τῆς μεταξὺ Ἰαπωνίας καὶ Κίνας διενέξεως, πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης».

Ὅτι δὲ οἱ Χριστιανοὶ πάσης ἀποχρώσεως συνησπίσθησαν εἰς μίαν ἑνιαίαν προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς λύσεως τῆς διαφορᾶς, μαρτυρεῖ τὸ ἑπόμενον τηλεγράφημα ἐκ Σαγκάης πρὸς τοὺς «Καιροὺς τῆς Νέας Ὑόρκης»:

«Εἰκοσιπέντε ἀντιπρόσωποι Χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν πάσης ἀποχρώσεως, Κινέζοι καὶ ξένοι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τεσσάρων Ρωμαιοκαθολικῶν ἱερέων, ἐπανέκαμψαν σήμερον εἰς Σαγκάην ἐκ Ναγκίν, ὅπου μετὰ τοῦ Κινέζου ἀρχιστρατήγου Τσιὰγγ-Κάϊ-Σὲκ εἶχον συγκροτήσει συνάθροισιν πρωτοφανῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὄχι μόνον τῆς δημοκρατουμένης Κίνας ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου. Σκοπὸς αὐτῆς ἦτο ἡ σύσκεψις ἐπὶ τοῦ πρακτέου καὶ δέησις πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ εἰρηνικῆς ἐπιλύσεως τῆς Ματζουριανῆς ἔριδος. Οἱ ἀντιπρόσωποι, ἂν καὶ ἐτήρησαν ἐπιφύλαξιν ὡς πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην, δὲν ἀπέκρυψαν ὅτι ὁ στρατηγὸς ἐθεώρει τὴν σύμπραξίν των πολύτιμον. Ὁ στρατηγὸς ὡμίλησεν ἐκτενῶς περὶ τῆς θέσεως τῶν πραγμάτων, εἰπὼν ὅτι ἡ Κίνα εὑρίσκεται εἰς τὴν διασταύρωσιν δύο ὁδῶν, ἡ μία τῶν ὁποίων ἄγει πρὸς τὴν εἰρήνην, ἡ ἄλλη πρὸς τὸν Μπολσεβικισμόν. Ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ ἐνέργειαι τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἤθελον συμβάλει σπουδαίως εἰς τὴν εἰρηνικὴν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς καὶ διεκήρυξε τὴν ἀκράδαντον πεποίθησίν του εἰς τὴν ἰσχὺν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅπως προαγάγῃ τοὺς λαοὺς εἰς τὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ φωτός».

Οἱ Χριστιανοὶ ἀντιπρόσωποι διεβεβαίωσαν τὸν στρατηγόν, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, τόσον ἐν Ἰαπωνίᾳ ὅσον καὶ ἐν Κίνᾳ, ἐδέετο τοῦ Ὑψίστου, ὅπως χρησιμοποιηθῇ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν πρὸς διακανονισμὸν τῆς κρίσεως.

Ἐκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδᾶ ἐστάλησαν τηλεγραφικῶς ἐκ μέρους τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν καὶ σωματείων, ἀντιπροσωπευόντων ὁλόκληρον τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῶν χωρῶν τούτων, ἐκφράσεις συμπαθείας καὶ ἐνθαρρύνσεως πρὸς τοὺς Κινέζους καὶ Ἰάπωνας φίλους τῆς εἰρήνης. Ἡ δὲ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, ἐψήφισε τὴν ἔκφρασιν βαθείας εὐαρεσκείας ἐπὶ τῇ ἀποφάσει τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως συμπράξῃ μετὰ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἰς ἐπιδίωξιν εἰρηνικῆς λύσεως τῆς Μαντζουριανῆς διαφορᾶς.

Ἐπὶ πλέον δὲ ἀπηύθυνεν εἰς τὰ δύο ἀντίπαλα ἔθνη ὑπόμνημα, ἐπικαλουμένη τὰς «σοβαρὰς εὐθύνας αὐτῶν ὡς ὑπογραψάντων τὸ Σύμφωνον Εἰρήνης τῶν Παρισίων». Καὶ εἰς δευτέραν συνεδρίασιν τὴν αὐτὴν ὑπόμνησιν ἐκτενέστερον διετύπωσεν ὑπὸ τύπον διαγγέλματος πρὸς τὰς Ἐκκλησίας, ἐν τῷ ὁποίῳ τονίζεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν Χριστιανῶν ὅπως λάβωσι στάσιν ἐνεργὸν εἰς τὰ ζητήματα τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, τοῦ ἀφοπλισμοῦ, τῶν ἀποζημιώσεων πολέμου καὶ τῆς διεθνοῦς διαιτησίας.

ΩΠΛΙΣΜΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ

Τὰ ἔθνη τῆς γῆς εὑρίσκονται ὅλα εἰς τὸ χεῖλος τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς. Μόνον οἱ ἐξοπλισμοὶ δὲν κατεστράφησαν. Σήμερον, δεκατρία μόλις ἔτη μετὰ τὸν φοβερὸν παγκόσμιον πόλεμον, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλέγετο τότε ὅτι θὰ ἦναι ἀλησμόνητον μάθημα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα κατὰ τοῦ πολέμου, οἱ ἐξοπλισμοὶ ὄχι μόνον ὑπερβαίνουν τοὺς προπολεμικοὺς ἐξοπλισμοὺς κατὰ 70 τοῖς ἑκατὸν (παρ' ὅλον τὸν ἀφοπλισμὸν τῆς Γερμανίας, ἥτις ἄλλοτε ἐδαπάνα περισσότερα παντὸς ἄλλου κράτους διὰ πολεμικὰς παρασκευάς), ἀλλὰ καὶ συνεχίζονται εἰς ὁλοὲν μεγαλειτέραν κλίμακα.

Κατὰ τὰς στατιστικὰς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, 60 κράτη σήμερον δαπανοῦν ἐτησίως διὰ πολεμικὰς παρασκευὰς κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν 4,158 ἑκατομμύρια δολλαρίων. Ἤτοι, ***320 δισεκατομμύρια δραχμῶν*** σπαταλῶνται κατ' ἔτος διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ὀλεθριωτέρας τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιχειρήσεων—τοῦ πολέμου!

Ἐξ αὐτῶν ἡ Ἀμερικὴ δαπανᾷ τὰ περισσότερα — 708 ἑκατομμύρια δολλαρίων· δευτέρα ἔρχεται ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία, μὲ 578,000,000, τρίτη ἡ Γαλλία, μὲ 466,000,000, τετάρτη ἡ Ἀγγλία, μὲ 465,000,000. Ἐὰν εἰς τὰς δαπάνας τῆς Ἀγγλίας προσθέσωμεν καὶ τὰς τῶν Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν, εὑρίσκομεν ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Αὐτοκρατορία δαπανᾷ 726,000,000 δολλαρίων, ἤτοι, περισσότερα καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς.

Μετὰ τὴν Ἀγγλίαν ἔρχεται ἡ Ἰταλία μὲ 250,000,000 δολλ., καὶ ἡ Ἰαπωνία μὲ 237,000,000. Τὰ ἓξ αὐτὰ μεγάλα κράτη δαπανοῦν τὰ δύο τρίτα τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν 4,158,000,000 δολλ. τοῦ δαπανωμένου διὰ πολεμικοὺς σκοπούς, τὰ δὲ ἄλλα 54 κράτη δαπανοῦν τὸ ὑπόλοιπον ἓν τρίτον.

Εἰς τὰ Βαλκάνια, ἡ Ρουμανία δαπανᾷ 53,000,000 δολλαρίων, ἡ Σερβία 50,000,000, ἡ Τουρκία 17,000,000, καὶ ἡ Ἑλλὰς (ἥτις ἔχει μόλις τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Τουρκίας) 21,000,000 δολλαρίων. Ἡ Βουλγαρία, ἂν καὶ ἀφοπλισθεῖσα διὰ τῶν συνθηκῶν, δαπανᾷ 7,000,000 δολλαρίων.

Ἀπὸ πέρυσιν ἕως ἐφέτος αἱ παγκόσμιαι πολεμικαὶ δαπάναι ηὐξήθησαν κατὰ 100,000,000 δολλαρίων. Καὶ ἂν ἀκόμη ὁ κόσμος σήμερον ἔπλεεν εἰς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας, πάλιν θὰ ἦτο κακοῦργος ἡ τοιαύτη σπατάλη. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὑπάρχουν εἰς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον 20 ὅλα ἑκατομμύρια ἀνθρώπων βιοπαλαιστῶν στερουμένων ἐργασίας καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, πᾶσα δὲ κοινωνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ τάξις πάσχει οἰκονομικῶς εἰς βαθμὸν ἀφόρητον, ἡ σπατάλη αὕτη τῶν ἐξοπλισμῶν εἶναι ***κακοῦργος παραφροσύνη.***

Τὸ δὲ κέρδος ἐκ τοῦ παγκοσμίου πολέμου ποῖον ἦτο; Ὅτι διὰ τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης ηὐξήθησαν τὰ διεθνῆ σύνορα, τοῦτ' ἔστιν, ***οἱ τελωνειακοὶ φραγμοί,*** κατὰ 11,000 χιλιόμετρα, καὶ συνεπῶς ηὐξήθησαν κατ' ἀναλογίαν τὰ βάρη καὶ αἱ δυσκολίαι τοῦ εἰρηνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς εἰρηνικῆς παραγωγῆς! Ἡ δὲ

σημερινὴ παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις εἶναι, κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μεγάλου πολέμου.

Καὶ ὅμως ἡ ἐν Γενεύῃ Συνδιάσκεψις περὶ ἀφοπλισμοῦ κινδυνεύει νὰ ναυαγήσῃ, μὴ κατορθώνουσα νὰ εὕρῃ καὶ ***νὰ ἐπιβάλῃ*** λύσιν, ἥτις θὰ ἀπαλλάξῃ τὴν στενάζουσαν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν καταθλιπτικήν, στεῖραν καὶ ἐπικίνδυνον αὐτὴν σπατάλην τῶν πολεμικῶν δαπανῶν!

Ἕως πότε θὰ ἀνεχθοῦν οἱ λαοὶ αὐτὴν τὴν παραφροσύνην;

ΠΕΡΙ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΥ

(Γνῶμαι τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Κολομβίας Νικολάου Μ. Μπάτλερ καὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ Alanson B. Houghton)

«Ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἐγκληματικός, εἶναι αὐταπόδεικτον, ἀφοῦ ἡ ἔκβασις αὐτοῦ κλίνει πάντοτε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἰσχυροτέρου, οὐδέποτε ὑπὲρ τοῦ δικαίου». Οὕτως ἀπεφάνθη ὁ Ἀνδρέας Καρνέγκη, ὁ ἐκ Σκωτίας ἄγων τὴν καταγωγὴν πολυεκατομμυριοῦχος Ἀμερικανός, ὅστις καὶ σημαντικὸν μέρος τῆς περιουσίας του διέθεσεν ὑπὲρ προσπαθείας συστηματικῆς πρὸς κατάργησιν τοῦ πολέμου.

Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν δικαιολογήσωμεν τὴν ἰδεολογίαν τοῦ πολέμου, ὅσον καὶ ἂν τὴν περιβάλωμεν μὲ ὡραίας φράσεις, ὁ πόλεμος δὲν εἶναι εἰμὴ μία τελείως ὠργανωμένη προσπάθεια πρὸς ἀνθρωποκτονίαν, πρὸς ἐξόντωσιν μυριάδων ἀνθρώπων, πρὸς λεηλασίαν καὶ καταστροφὴν πόλεων, χωρίων καὶ εὐφόρων ἀγρῶν, καὶ πρὸς ἐκμηδένισιν θησαυρῶν καλλιτεχνικῶν ἀμυθήτου ἀξίας καὶ μνημείων ἱστορικῶν ἀπαραμίλλων. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ διατεινόμενοι, ὅτι μόνον διὰ τοῦ πολέμου δύναται ἔθνος τι νὰ ἦναι ἀσφαλές!

Τὸν πόλεμον ἀπεκήρυξαν ἐπισήμως οἱ ὑπογράψαντες τὸ Σύμφωνον τῶν Παρισίων (Κέλλογκ). Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον καὶ σημαντικώτατον βῆμα ἐν ὅλῃ τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς πραγματοποίησιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Ἀλλά, κατόπιν τοῦ πρώτου τούτου βήματος, τί; Δυὸ τινά, καὶ μόνον δύο, ἀπομένουν νὰ γίνουν.

Ἐν πρώτοις ***ἡ κοινὴ γνώμη*** εἰς ὅλα τὰ κράτη πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃ, ὅπως αἱ Κυβερνήσεις των τηρήσουν τὸν δοθέντα λόγον των καὶ τιμήσουν τὴν ἐπίσημόν των ὑπογραφήν, ἀπέχουσαι ὄχι μόνον τοῦ ἐμπράκτου πολέμου, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐνόπλου προετοιμασίας διὰ ἐνδεχόμενον πόλεμον.

Δεύτερον, οἱ πολυδάπανοι καὶ ποικίλοι ***ἐξοπλισμοί,*** οἵτινες ἀπορροφοῦν τὴν μεγίστην ἀναλογίαν τῶν ἐθνικῶν προσόδων, πρέπει νὰ τοποθετηθῶσιν εἰς τὰ ἐθνολογικὰ μουσεῖα, οἱ δὲ στρατοὶ καὶ τὰ ναυτικὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς καθήκοντα ἐσωτερικῆς ἀστυνομίας.

Ἐάν, κακῇ τύχῃ, ἤθελεν ἀποτύχει ἡ παροῦσα διεθνὴς συνδιάσκεψις περὶ ἀφοπλισμοῦ, αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς θὰ ἦναι ἐν κινδύνῳ! Ἵνα ὅμως μὴ ἀποτύχῃ, ἡ συνδιάσκεψις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἦναι συνδιάσκεψις ἐμπειρογνωμόνων, οἵτινες θὰ ἀποφανθοῦν περὶ τῆς σχετικῆς ἀξίας τῶν ὀργάνων τοῦ πολέμου, εἴτε πρὸς ἐπίθεσιν,

εἴτε πρὸς ἄμυναν, ἀλλ' ἀνδρῶν εὐρείας ἀντιλήψεως καὶ βαθείας πολιτικῆς συνέσεως, τῶν ὁποίων ἔργον θὰ ἦναι ὄχι νὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἀναγκαίας περικοπὰς πρὸς ἰσορρόπισιν τῶν ἐθνικῶν ἐξοπλισμῶν, ἀλλὰ πῶς ***νὰ καταργήσωσιν ὁλοτελῶς*** τοὺς ἐξοπλισμοὺς μὲ ὅλα των τὰ παρεπόμενα.

Ὅπως ἔχει σήμερον ὁ κόσμος, ***τὸ ἰσχυρότατα ἐξωπλισμένον ἔθνος εἶναι καὶ τὸ ὀλιγώτερον ἐξησφαλισμένον,*** τὰ δὲ μᾶλλον ἐξησφαλισμένα εἶναι τὰ μὴ διατηροῦντα στρατὸν καὶ ναυτικὸν πρὸς ἄμυναν κατὰ τῶν γειτόνων των, καθότι, βαδίζοντα ἐντίμως καὶ δικαίως ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐθνικῆς των εὐημερίας, δὲν ἔχουν νὰ φοβηθοῦν ἐπίθεσιν παρ' οὐδενός. Τὰ ἔθνη ταῦτα εἶναι ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Νορβηγία καὶ ἡ Σουηδία.

Τὸ βασικὸν διεθνὲς γεγονὸς σήμερον εἶναι τοῦτο — ὅτι ***ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη ἔχουν ἀποκηρύξει ἐπισήμως τὸν πόλεμον.*** Τοῦτο ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν οἱ κυβερνῶντες τὰς τύχας τῶν λαῶν αὐτῶν, ὀφείλουν νὰ ἦναι συνεπεῖς πρὸς τὴν ἀπέναντι τούτων ὑποχρέωσίν των, προβαίνοντες δεόντως εἰς τὸν ἀφοπλισμόν, ὡς τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης.

Ἐὰν δὲ ἔθνος τι ἤθελε παρασπονδήσει καὶ ἀντὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ἐνδεδειγμένα διαβήματα πρὸς εἰρηνικὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς του, ἤθελε προβῇ εἰς ἐχθροπραξίας, τὸ ἔθνος ἐκεῖνο νὰ μὴ δικαιοῦται νὰ τύχῃ βοηθείας στρατιωτικῆς ἢ ἀνακουφίσεως οἰκονομικῆς — νὰ ὑποστῇ δηλονότι ***μποϋκοτὰζ*** καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν παρὰ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν τῶν ὑπογραψάντων τὸ Σύμφωνον τῶν Παρισίων.

Διότι ἡ οἰκονομικὴ συνδρομὴ ἰσοδυναμεῖ κατ' ἀρχὴν μὲ ἔνοπλον βοήθειαν. Ὁ βοηθῶν οἰκονομικῶς συμμετέχει οὐσιαστικῶς τῶν ἐχθροπραξιῶν, ὅσον καὶ ὁ ἐνισχύων τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα. Τὴν στιγμήν, καθ' ἣν τὰ κυριώτερα ἔθνη ἤθελον ἀναλάβει νὰ ἀρνηθοῦν πᾶσαν σύμπραξιν καὶ πᾶσαν ἀρωγὴν πρὸς ἔθνος παρασπονδῆσαν πρὸς τὸ Σύμφωνον τῶν Παρισίων, ὁ πόλεμος καταργεῖται αὐτομάτως, καὶ ἡ ἀπειλὴ τοῦ πολέμου παύει ὁριστικῶς.

Nicholas Murray Butler

* * *

Ὅτι οἱ τεράστιοι ἐξοπλισμοὶ δὲν ἐξασφαλίζουν τὸν κόσμον κατὰ τοῦ πολέμου, τὸ ἀπέδειξαν τὰ τέσσαρα καὶ ἥμισυ ἔτη τοῦ μεγάλου Πολέμου, τοῦ ὁποίου τὴν ἄφθαστον ὠμότητα καὶ τὰς φρικτὰς καταστροφὰς οὐδεὶς ἄλλος πόλεμος ἐν ὅλῃ τῇ ἱστορίᾳ ἐπαρουσίασε. Τὰ ὑπέστημεν ὅλα ἀποβλέποντες μετὰ πεποιθήσεως εἰς ***μέλλον ἀπόλεμον,*** ἐξαγορασθὲν ἀντὶ βαρυτάτου τιμήματος.

Καὶ ὅμως ἀνενήψαμεν ἐκ τοῦ ὁραματισμοῦ τῆς εἰρήνης, ὅτε ἀνεκαλύψαμεν ὅτι ἡ διεθνὴς δυσπιστία, τῆς ὁποίας τὴν εὐθύνην ἐπερρίπτομεν ἄλλοτε ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν αὐθαιρεσιῶν, ὑφίσταται ἀκόμη καὶ ἐπὶ τοῦ δημοκρατουμένου καθεστῶτος — ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἀπελευθερωθέντων λαῶν τρέφουν τὴν αὐτὴν πρὸς ἀλλήλους ἐπιφύλαξιν, ὡς καὶ οἱ προκάτοχοί των. Ἰδού, νέα παράταξις κινδύνων! Καὶ πάραυτα οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ μᾶς ὑπέδειξαν τοὺς ἐξοπλισμοὺς ὡς τὸ μόνον μέσον τῆς ἀσφαλείας· ἔκτοτε ἐξογκοῦνται ὁλοὲν οἱ ἐξοπλισμοί. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀνδρῶν ὑπερβαίνει σήμερον πᾶσαν ἐπίδοσιν τοῦ παρελθόντος. Αἱ

δὲ ἔρευναι πρὸς ἀνακάλυψιν τελεσφορωτέρων μέσων καταστροφῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν λαῶν συνεχίζονται σταθερῶς καὶ ἀπεριορίστως. Ἀληθῶς, ἡμεῖς τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα μανθάνομεν βραδέως, ἀκόμη καὶ κατόπιν πικροτάτης πείρας!

Ἤδη ὅμως, χάριτι θείᾳ, παρουσιάζεται νέα εὐκαιρία σωτηρίας — ἡ Διάσκεψις τοῦ Ἀφοπλισμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν διπλωμάται καὶ ἐμπειρογνώμονες θὰ ἀποφανθοῦν ἐὰν δι' ἀμοιβαίας συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν λαῶν θὰ ἦναι δυνατὸν νὰ ἀνακουφισθῶμεν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἐξοπλισμῶν.

Καὶ μᾶς διαβεβαιοῦν ὅτι ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς λαούς, καὶ ἀπὸ τὴν σταθερότητα τῆς ἀπαιτήσεως ἡμῶν, θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία τῆς Διασκέψεως· Ἐὰν δὲν ἐπιμείνωμεν ἀπαιτοῦντες οὐσιαστικὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐξοπλισμῶν, θὰ διαλυθῇ ἡ Διάσκεψις κατόπιν φιλοφρόνων διαβεβαιώσεων καλῆς θελήσεως, ἀλλὰ χωρὶς καμμίαν πραγματικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Ἐπιβάλλεται ὅθεν εἰς τοὺς λαοὺς νὰ βροντοφωνήσουν, καθιστῶντες σαφῆ τὴν θέλησίν των.

Ὁ μέγας σκόπελος ἐν ὅλῃ τῇ συσκέψει εἶναι ἡ ἄρνησις τῆς Γαλλίας νὰ προβῇ εἰς περαιτέρω ἀφοπλισμόν, ἄνευ προηγουμένης **ἀσφαλείας.** Ἀλλ' ἐγώ, ὡς Ἀμερικανός, τολμῶ νὰ προτείνω ὅπως, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ δυνάμεθα νὰ τὸ ἐμποδίσωμεν, μὴ ἐπιτραπῇ τὸ ναυάγιον τῆς Διασκέψεως τοῦ Ἀφοπλισμοῦ ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Γαλλικῆς ἀρνήσεως! Προτείνω δὲ ὅπως ἡ Ἀμερική, λαμβάνουσα τὴν πρωτοβουλίαν, εἰσέλθῃ ἀδιστάκτως καὶ ἀφόβως εἰς τὴν Διάσκεψιν καὶ δηλώσῃ ἀπεριφράστως τὴν ἑτοιμότητά της, ὅπως χρησιμοποιήσῃ ὁλόκληρον τὴν ἀκαταμάχητόν της ἰσχὺν καὶ ἐπιβολὴν πρὸς ἐξασφάλισιν μεγαλειτέρου βαθμοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ πρὸς ἐγγύησιν ἀσφαλείας καὶ εἰρήνης εἰς κόσμον μᾶλλον εὐτυχισμένον.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) ***Alanson B. Houghton.***

ΔΥΟ ΔΙΚΑΙ

Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν βεβαίως ἐνθυμοῦνται τὴν αὐθαιρεσίαν, ἣν διέπραξε πέρυσιν ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ Αἰγίνης κατὰ τῶν εὐαρίθμων ἐκεῖ Εὐαγγελικῶν πολιτῶν, παραβιάσασα οἰκογενειακὸν ἄσυλον καὶ συλλαβοῦσα πέντε εὐυπολήπτους πολίτας, συνηθροισμένους οἰκογενειακῶς ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ κατοικίᾳ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν πρὸς τέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων· καὶ πῶς ὁ ἀστυνόμος, χωρὶς νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀπολογίαν τῶν συλληφθέντων, ἢ νὰ δεχθῇ οἱανδήποτε ἐγγυοδοσίαν των, τοὺς ἐνέκλεισεν εἰς τὸ κρατητήριον ἐπὶ 24 ὥρας καὶ εἶτα τοὺς ἀπέστειλεν ὡς φοβεροὺς κακούργους ὑπὸ ἔνοπλον συνοδείαν εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς διέταξε τὴν ἄμεσον ἀπόλυσίν των (ὅρα «Ἀστέρα τῆς Ἀνατολῆς», Ἰουνίου 1931). Ἡ κατὰ τῶν Εὐαγγελικῶν τούτων πολιτῶν κατηγορία ἦτο ὅτι ἐνήργουν ἀθέμιτον προσηλυτισμόν, ἐπειδὴ εἰς τὴν συνάθροισίν των ἐκείνην παρευρίσκετο μικρόν τι κοράσιον 10-ετές, ὅπερ μετὰ τῆς μητρός του συνεδέετο φιλικῶς μετὰ τῶν παιδίων τῆς οἰκογενείας, εἰς τῆς ὁποίας τὴν κατοικίαν ἐγένετο ἡ εἰρημένη συνάθροισις.

Ὁ κ. ἀστυνόμος Αἰγίνης, ἐπιπληχθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Εἰσαγγελέως διὰ τὴν παράνομον ἐνέργειάν του, αἰσθανόμενος δὲ καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν τῶν ὑγιῶν στοιχείων τῆς Αἰγινητικῆς κοινωνίας, διὰ νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ σαλευθὲν γόητρόν του ὑπέβαλεν, ὕστερον κατὰ τῶν θυμάτων του ἐκείνων μήνυσιν ἐπὶ ἀθεμίτῳ προσηλυτισμῷ, ἡ δὲ μήνυσις αὕτη ἐξεδικάσθη ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς τὴν 4 τρέχοντος μηνὸς Φεβρουαρίου. Σημειωτέον ὅτι ἡ δίκη εἶχεν ὁρισθῆ διὰ τὸν παρ. Νοέμβριον, ἀλλ᾽ ἀνεβλήθη λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ ἐφημερίου Αἰγίνης, ὅστις ἐθεωρεῖτο οὐσιώδης μάρτυς τῆς κατηγορίας. Εἰς τὴν νέαν δικάσιμον προσῆλθεν ὁ εἰρημένος ἐφημέριος καὶ ἐβεβαίωσεν ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης του ὅτι ἡ κατηγορία. . . . ἦτο ἀνυπόστατος — ὅτι οἱ κατηγορούμενοι ἦσαν ἔντιμοι ἐπαγγελματίαι, οἵτινες οὐδὲ τοὺς συγγενεῖς των προσεπάθησαν νὰ προσηλυτίσουν εἰς τὰς ἰδέας των, ἂν δὲ μετήρχοντο προσηλυτισμόν, πρῶτος αὐτὸς ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὸ γνωρίζῃ. Ἐπίσης ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων κατέθεσαν ὁ πρόεδρος καὶ ὁ γεν. γραμματεὺς τῆς Ἐμπορικῆς Ἑνώσεως Αἰγίνης καὶ ἄλλοι ἔμποροι, χαρακτηρίσαντες τὸ κατηγορητήριον ὡς ἀνυπόστατον καὶ δηλώσαντες ὅτι ἐγνώριζον μὲν τοὺς κατηγορουμένους ἀπὸ ἐτῶν ὡς Εὐαγγελικούς, οὐδέποτε ὅμως τοὺς ἤκουσαν ἢ τοὺς εἶδον προσηλυτίζοντας. Ἡ δὲ μικρὰ κόρη, ἡ ἀφορμὴ ὅλης αὐτῆς τῆς μωρᾶς καὶ θλιβερᾶς ἱστορίας, ὡμολόγησεν ὅτι ἡ πρώτη της κατάθεσις ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου ἐγράφη ὑφ᾽ ἑνὸς χωροφύλακος καθ᾽ ὑπαγόρευσιν τοῦ ἀστυνόμου καὶ ὑπεγράφη ὑπ᾽ αὐτῆς, τρομοκρατηθείσης ὑπὸ τοῦ ἀστυνόμου. Ὁ συνήγορος τῶν κατηγορουμένων κ. Ζῶτος, δικηγόρος, δι᾽ εὐγλώττου ἀγορεύσεως κατέρριψε τὸ κατηγορητήριον καὶ ἐκαυτηρίασε τὴν παράνομον ἐνέργειαν τοῦ ἀστυνόμου. Μ᾽ὅλα ταῦτα ὁ κ. ἀντεισαγγελεὺς ἐζήτησε τὴν καταδίκην τῶν κατηγορουμένων, χωρὶς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πρότασίν του ταύτην, τὸ δὲ Δικαστήριον μετὰ βραχυτάτην σύσκεψιν ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του, δι᾽ ἧς ἐκήρυξε τοὺς κατηγορουμένους ἐνόχους, ὄχι ὅμως τοῦ ἀδικήματος τοῦ ***προσηλυτισμοῦ***, δι᾽ ὃ παρεπέμφθησαν, ἀλλ᾽ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ περὶ ***ἐξυβρίσεως*** ἐν γένει νόμου. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, «φυλάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν, ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ***εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν, ἐγγράφως ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων προσβάλλει διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ ἄλλης θρησκείας***». Τὸ ἀκροατήριον ἐδέχθη ἐν σιωπῇ καὶ καταπλήξει τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διότι δι᾽ αὐτῆς οἱ κατηγορούμενοι κατεδικάζοντο διὰ πρᾶξιν, ἣν δὲν εἶχον διαπράξει, δι᾽ ἣν δὲν εἶχον κἂν κατηγορηθῆ καὶ ἣν οὐδὲ πόρρωθεν διεπίστωσαν αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων! Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἀνυπόστατος ἦτο ἡ ἐπὶ ἐξυβρίσει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κατηγορία, ὅσῳ οἱ κατηγορούμενοι συνελήφθησαν οὐχὶ εἰς ***δημόσιον*** τόπον, ἀλλ᾽ ἐν ***ἰδιωτικῇ*** οἰκίᾳ, τελοῦντες ἡσύχως τὰ τῆς Εὐαγγελικῆς λατρείας, ἥτις οὐδὲν περιλαμβάνει τὸ προσβλητικὸν διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἑπομένως οὐδαμῶς συνέτρεχε περίπτωσις εἴτε «δημοσίας ὁμιλίας» εἴτε «ἐγγράφου ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων» ἐξυβρίσεως κατὰ τῆς καθεστηκυίας Ἐκκλησίας, περὶ ἧς διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 17.

Μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου, ὁ πρόεδρος ἐζήτησε

τὴν γνώμην τοῦ κ. ἀντεισαγγελέως καὶ τοῦ συνηγόρου ὡς πρὸς τὴν ἐπιβλητέαν ποινήν. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ὁ συνήγορος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς: «Κύριοι δικασταί! Οἱ κείμενοι νόμοι ἐπιβάλλουσι σεβασμὸν πρὸς κάθε δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἀκόμη καὶ τὴν πλέον ἄδικον, ἀδικαιολόγητον καὶ πεπλανημένην. Σεβομένη ἡ ὑπεράσπισις τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ σεβασθῇ καὶ τὴν ἰδικήν σας ἀπόφασιν. Ἀλλ' ἡ Πολιτεία, πιστεύουσα εἰς τὴν ἀτέλειαν τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης καὶ ἀναγνωρίζουσα ὅτι οὐχὶ σπανίως ἐνδέχεται νὰ πλανηθῶσιν οἱ δικασταὶ καὶ νὰ ἀποφασίσωσιν ἐσφαλμένως, ἐθέσπισε καὶ τὸ ἔνδικον μέσον τῆς προσβολῆς τῶν πεπλανημένων δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐνώπιον ἀνωτέρων δικαστηρίων. Διὰ τοῦτο, κ. πρόεδρε, καὶ διότι ἀκραδάντως πιστεύομεν ὅτι εἴμεθα θύματα δικαστικῆς πλάνης, καταδικασθέντες διὰ πρᾶξιν, ***περὶ ἧς διὰ πρώτην φορὰν πληροφορούμενα ἐκ τῆς ἀποφάσεώς σας,*** ἐπιτρέψατε νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν εὐλαβῶς ὅπως μᾶς ἐπιβάλητε τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ποινῆς, ἤτοι, φυλάκισιν τριῶν μηνῶν, ἵνα δυνηθῶμεν ***νὰ ἀσκήσωμεν τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως».***

Τὸ Δικαστήριον ὅμως συσκεφθὲν ἐπέβαλε τὴν ποινὴν φυλακίσεως ***ἑνὸς μόνον μηνὸς*** εἰς τὸν Γεώργιον Καμπανᾶον, καὶ ***20 ἡμερῶν*** εἰς τοὺς ἑτέρους τέσσαρας Εὐάγγελον Κουνάδην, Γ. Κατσούλην, Σ. Πιτσιλὸν καὶ Μ. Μεταξᾶν. Καὶ τοιουτοτρόπως οἱ καταδικασθέντες ἐστερήθησαν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὰς φυλακάς, τὴν δὲ ἑπομένην ἐξηγόρασαν τὴν ποινήν των, καταβαλόντες περὶ τὰς 5000 δρ.

Τί σᾶς λέγει ἡ ἀνωτέρω δίκη; Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Δικαστήριον, ἀφοῦ κατέπεσεν ἡ κατηγορία ἐπὶ ***προσηλυτισμῷ,*** δι' ἣν καὶ μόνην παρεπέμφθησαν οἱ κατηγορούμενοι, τοὺς κατεδίκασεν ἐπὶ ***ἐξυβρίσει,*** δι' ἣν ***δὲν*** παρεπέμφθησαν καὶ ἥτις ὄχι μόνον δὲν ἀπεδείχθη, ἀλλ' οὐδὲ ἐθίγη κἂν εἰς οἱανδήποτε τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, μίαν μόνον ἐξήγησιν ἐπιδέχεται — ὅτι τὸ Δικαστήριον ἐκ προκαταλήψεως ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ καταδικάσῃ ὁπωσδήποτε τοὺς κατηγορουμένους. Ἀτυχῶς ὅμως λόγῳ τοῦ μικροῦ τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς (τοῦ νόμου μὴ ἐπιτρέποντος ἔφεσιν ἐναντίον ποινῆς κατωτέρας τῶν 3 μηνῶν), ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου, ἀνέκκλητος οὖσα, ἐστέρησε τοὺς κατηγορουμένους τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἐφέσεως (εἰς ὃ ἠθικῶς ἐδικαιοῦντο) καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἵνα ἀποδοθῇ ἡ καλῶς ἐννοουμένη δικαιοσύνη εἰς τοὺς ἐκ προκαταλήψεως καταδικασθέντας.

***

Ταυτοχρόνως σχεδὸν μὲ τὴν ὡς ἄνω δίκην διεξήγετο ἑτέρα παρομοία ἐν ***Κερκύρᾳ.*** Τὴν 28 Ἰανουαρίου ἐδικάζοντο ἐκεῖ αἱ κ. κ. Εἰρήνη, Χρηστίνα καὶ Ἀντιγόνη Μεταλληνοῦ καὶ Παγώνα Ζερβοπούλου, Εὐαγγελικαί, κάτοικοι τοῦ χωρίου Κορακιάνα, ἐπὶ «***προσηλυτισμῷ δι' ἀθεμίτων μέσων***». Μηνυταὶ ἦσαν οἱ δύο ἱερεῖς τοῦ χωρίου Ν. καὶ Ἰω. Σαββανῆς, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος παρίστατο εἰς τὴν δίκην. Τὸ κατηγορητήριον διελάμβανεν ὅτι αἱ κατηγορούμεναι «προσεπάθησαν δι' ἀθεμίτων μέσων, ἤτοι, διὰ πιέσεων καὶ ψευδῶν παραστάσεων, νὰ διαδώσωσι καὶ καταστήσωσιν ἐπικρατεῖς τὰς θρησκευτικάς των δόξας» καὶ ὡρισμένως ὅτι

«κηρύττουσι δημοσίᾳ, δὲν πιστεύουσιν εἰς ἁγίους, δὲν κάμνουσι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, λέγουσιν ὅτι αἱ εἰκόνες εἶναι διὰ φιγοῦρες, ὅτι ὁ ἅγ. Σπυρίδων εἶναι παραγεμισμένος μὲ βαμβάκια, ὅτι αἱ ἐκκλησίαι εἶναι θέατρον καὶ ὅτι οἱ παππάδες δὲν διαφέρουν εἰς τίποτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους».

Εἶχον κλητευθῆ περὶ τοὺς 20 μάρτυρες τῆς κατηγορίας, ἐξ ὧν 10 παρουσιάσθησαν, καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἔγειναν ἀπροσδοκήτως μάρτυρες.... τῆς ὑπερασπίσεως, διότι κατέθεσαν ὅτι τὸ μόνον ποῦ ἤκουσαν τὰς κατηγορουμένας νὰ λέγουν ἦτο ὅτι πρέπει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀναγινώσκουν τὸ Εὐαγγέλιον «διὰ νὰ γνωρίσουν τὸν Χριστόν». Τινὲς ἐκ τῶν μαρτύρων ἐβεβαίωσαν ὅτι αἱ κατηγορούμεναι τοῖς εἶπον προσέτι ὅτι οἱ ἅγιοι δὲν δύνανται νὰ σώσουν τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ μόνον ὁ Χριστός, καὶ ὅτι οἱ παππάδες εἶναι ἄνθρωποι ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. Τὰ περὶ ἁγ. Σπυρίδωνος, εἰκόνων, κλπ., οὐδεὶς τῶν μαρτύρων ἐπεβεβαίωσεν. Ὑπῆρχον καὶ ψευδομάρτυρές τινες, οἱ ὁποῖοι ὅμως δὲν ἐνεφανίσθησαν, ἐξ ὀψίμου ἴσως συστολῆς· ἀνεγνώσθησαν ὅμως αἱ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν ληφθεῖσαι καταθέσεις των. Μόνον μία μάρτυς ὡμίλησε περὶ εἰκόνων, καταθέσασα ὅτι ἡ κατηγορουμένη Π. Ζερβοπούλου τῇ ἐπέδειξε «μίαν εἰκόνα, ποῦ εἶχε στραβοὺς καὶ κουτσοὺς καὶ τῆς εἶπεν ὅτι, ἂν δὲν πιστεύσῃ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ γίνῃ καὶ αὐτὴ 'σὰν αὐτούς». (Περὶ τῆς καταθέσεως ταύτης τὸ μόνον ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ Ζερβοπούλου ἐπέδειξεν εἰς τὴν μάρτυρα, εὐτυχῶς ἐνώπιον ἄλλων παρισταμένων, **φωτογραφίαν** μιᾶς συγκεντρώσεως.... Εὐαγγελικῶν ἐν Ἀθήναις!). Ὁ μηνυτὴς ἱερομόναχος Ν. Σαβανῆς κατέθεσεν ὅτι αἱ κατηγορούμεναι Π. Ζερβοπούλου καὶ Ἀντ. Μεταλληνοῦ κάμνουν προπαγάνδαν καὶ ἔχουν ἀποκτήσει πολλοὺς ὀπαδούς, καὶ ὅτι τὴν Ζερβοπούλου αὐτὸς ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου καὶ προσῆλθεν αὕτη ἀλλὰ δὲν ἔκαμε τὸν σταυρόν της οὔτε προσεκύνησε τὰς ἁγίας εἰκόνας. Αὐταὶ ἦσαν αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, διαρκέσασαι ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν.

Ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως διεξήχθη μὲ ἠλεκτρικὴν ταχύτητα, διαρκέσασα ἐν συνόλῳ μόλις 10 λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἐκ τῶν 8 μαρτύρων, ἐκλήθησαν μόνον οἱ 5, μόλις δ' ἤρχιζον τὰς καταθέσεις των, ὁ πρόεδρος τοὺς διέκοπτε μὲ ἕν: «Ἀρκεῖ, καθῆστε κάτω!» Ὡμίλησε κατόπιν ὁ Εἰσαγγελεὺς κ. Ἀντωνόπουλος, εἰπὼν ὅτι ἐκ τῆς διαδικασίας δὲν ἀπεδείχθη προσηλυτισμὸς δι' ἀθεμίτων μέσων καὶ ἑπομένως, ἐφ' ὅσον τὸ Σύνταγμα παρέχει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς πάντα νὰ ἐκθέτῃ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του καὶ ἐξασφαλίζει τὸ ἀπαραβίαστον τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, προτείνει τὴν ἀθῴωσιν τῶν κατηγορουμένων.

Εἶτα οἱ συνήγοροι δικηγόροι κ. κ. Παπαβλασσόπουλος καὶ Μακρῆς ἀνέπτυξαν τὴν ὑπεράσπισιν, ὑποδείξαντες ὅτι τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσι τὸν προσηλυτισμὸν δι' ἀθεμίτων μέσων, ἤτοι, διὰ βίας, ἀπειλῆς, ἀπάτης ἢ ὑποσχέσεως, ἀλλ' ὅτι τίποτε ἐξ ὅλων αὐτῶν δὲν κατέθεσαν οἱ μάρτυρες ἢ οἱ μηνυταὶ κατὰ τῶν κατηγορουμένων. Μεθ' ὃ τὸ Δικαστήριον ἀπεσύρθη πρὸς σύσκεψιν. Μετὰ μίαν δὲ ὁλόκληρον ὥραν ἐπανελθὸν ἐκήρυξεν ἀθῴας τὰς κατηγορουμένας Χρηστίναν, Ἀντιγόνην καὶ Εἰρήνην Μεταλληνοῦ, τὴν δὲ Παγώναν Ζερβοπούλου κατεδίκασεν ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 198 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἰς τὸ ἐλά-

χιστον ὅριον τῆς ποινῆς (λόγῳ μετρίας συγχύσεως), ἤτοι εἰς ἑξάμηνον φυλάκισιν.

Εἰς ἐρώτησιν τῶν συνηγόρων ποία εἶναι ἡ πρᾶξις τῆς καταδικασθείσης, ἐφ᾿ ἧς ἐστήριξε τὸ Δικαστήριον τὴν ἐπιβληθεῖσαν ποινήν, ὁ πρόεδρος ἀπήντησεν ὅτι ἡ ἐπίδειξις τῆς εἰκόνος καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τῆς καταδικασθείσης ὅτι «ἂν δὲν πιστεύσῃς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ γίνῃς στραβὴ καὶ κουτσή», ἀποτελεῖ ***ἀπειλὴν*** καὶ συνεπῶς ἀθέμιτον μέσον προσηλυτισμοῦ! Ἐζητήθη τότε καὶ ἐδόθη τριετὴς ἀναστολὴ τῆς ποινῆς, οἱ δὲ συνήγοροι ἐδήλωσαν ὅτι θὰ ἐφεσιβάλουν τὴν ἀπόφασιν, ζητήσαντες νὰ ἀναγραφῇ ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ σχετικὸν ἄρθρον καὶ ἡ πρᾶξις, ἐφ᾿ ἧς ἐστηρίχθη ἡ καταδίκη.

Μεταξὺ τῶν νομικῶν κύκλων τῆς Κερκύρας, οἵτινες παρηκολούθησαν μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν δίκην ταύτην, θεωρεῖται βέβαιον ὅτι τὸ Ἐφετεῖον θὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν, διότι θὰ ἀποδειχθῇ ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἄλλων προσώπων, ἅτινα ἦσαν παρόντα κατὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς ***φωτογραφίας*** (καὶ ὄχι ἐκκλ. εἰκόνος) ὅτι ἡ δῆθεν «ἀπειλή», ἐφ᾿ ἧς ἐστηρίχθη ἡ καταδίκη, εἶναι ἀνύπαρκτος, καθότι οὐδέποτε ἐξεστομίσθη.

Ἡ σύμπτωσις τῶν δύο ὡς ἄνω δικῶν καὶ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων ἐναντίον Ἑλλήνων Εὐαγγελικῶν ἐμβάλλει πάντα Ἕλληνα πατριώτην εἰς λυπηρὰς σκέψεις. Βεβαίως ἀνθρώπινον εἶναι τὸ λανθάνειν ἐκ χρηστοῦ συνειδότος, οἱ δὲ Ἕλληνες δικασταὶ δὲν εἶναι ὄντα ὑπεράνθρωπα, ὥστε νὰ ἦναι ἀλάθητοι. Ἀλλ᾿ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἀνωτέρω δίκας τὰ πράγματα ἦσαν τόσον ἁπλᾶ καὶ σαφῆ, ὥστε νὰ μὴ χωρῇ λάθος εἰς τὴν στάθμισιν αὐτῶν. Παρ᾿ ὅλον δὲ τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις ἐν γένει σεβασμόν, οὐδεὶς ἀμερόληπτος ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν καταδίκην ἀνθρώπων διὰ τὴν ἐξωτερίκευσιν τῶν θρησκευτικῶν των φρονημάτων. Διότι κατ᾿ οὐσίαν πρὸς αὐτὸ ἰσοδυναμοῦν ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις. Ἰδιαιτέρως δὲ ἀτυχὴς ἦτο ἡ στέρησις τῶν ἐν Πειραιεῖ καταδικασθέντων τοῦ νομίμου δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, κατόπιν μάλιστα τῆς σχετικῆς ὑποδείξεως, ἣν ἔκαμεν ἡ ὑπεράσπισις. Ἄγεταί τις ἑπομένως ἀναποδράστως εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὡς ἄνω ἀποφάσεις ἐπεκράτησεν ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ Ἕλληνες Εὐαγγελικοὶ ἔπρεπεν ὁπωσδήποτε νὰ τιμωρηθῶσι πρὸς ..... παραδειγματισμόν. Καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὲν ἐν Πειραιεῖ κατεδικάσθησαν ἐπὶ ἀδικήματι μὴ περιλαμβανομένῳ ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ, ἡ δὲ ἐν Κερκύρᾳ κατηγορουμένη κατεδικάσθη ἐπὶ πρωτοφανεῖ κατηγορίᾳ, ἥτις στερεῖται οἱασδήποτε σοβαρᾶς καὶ λογικῆς βάσεως καὶ στηρίζεται εἰς τὴν μαρτυρίαν μιᾶς καὶ μόνης μάρτυρος, ἥτις δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο πεπροικισμένη οὔτε μὲ τὴν κοινὴν νοημοσύνην.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων ὁμολογουμένως πρέπει νὰ ἦναι σεβασταί· διότι ἀλλοίμονον εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν κοινωνίαν ἐκείνην, ἔνθα καταπίπτει τὸ ἠθικὸν κῦρος τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλὰ τὸ κῦρος τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ κλονίζηται, ὅταν αἱ ἐκδιδόμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀντίκεινται εἰς τὴν κοινὴν περὶ δικαίου συνείδησιν. Ὑπάρχουν νομικαὶ διατάξεις, ἐπιβάλλουσαι τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων· οὐδεμία ὅμως διάταξις καὶ οὐδεμία ποινὴ δύναται νὰ περιορίσῃ ἢ μεταβάλῃ τὴν ἠθικὴν συνείδησιν τῶν ἀτόμων·

Καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν ἠθικὴν ταύτην συνείδησιν πρέπει νὰ βασίζηται τὸ γόητρον τῆς δικαιοσύνης, ἄλλως δὲν δύναται νὰ συγκρατηθῇ.

Ἄλλως τε καὶ αἱ δύο ἀνωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀντίκεινται εἰς τὸ γράμμα καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, δι᾿ οὗ καθιεροῦται ἡ πλήρης ἐλευθερία τῆς σκέψεως καὶ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν καὶ ἡ ***ἐλευθέρα ἐξωτερίκευσις*** αὐτῶν. Αἱ δὲ ἀρχαὶ αὗται τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως καὶ τοῦ προφορικοῦ ἢ ἐγγράφου ἢ ἐντύπου λόγου εἶναι ἀναγεγραμμέναι χρυσοῖς γράμμασιν οὐ μόνον εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς καταστατικοὺς χάρτας ἁπάντων τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν.

ΠΟΙΚΙΛΑ

— ***Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς κατὰ θρησκεύματα.*** — Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ἔτους 1931, ἡ γῆ μας κατοικεῖται ὑπὸ πληθυσμοῦ ἀνερχομένου εἰς 1,849,500,000 ψυχάς. Ὁ πληθυσμὸς οὗτος κατὰ θρησκεύματα διαιρεῖται ὡς ἑξῆς:

Χριστιανοί:	Ρωμαιοκαθολικοί	*331,500,000*
	Εὐαγγελικοὶ (Διαμαρτυρόμενοι)	*206,900,000*
	Ἀνατολικοὶ Ὀρθόδοξοι	*144,000,000*
	Τὸ ὅλον...	*682,400 000*
Μὴ Χριστιανοί:	Κομφουκιανοὶ καὶ Ταοϊσταί	*350,600,000*
	Ἰνδοῦ	*230,150,000*
	Μωαμεθανοί	*209,020,000*
	Βουδδισταί	*150,180,000*
	Ἀνιμισταί	*135,650,000*
	Σιντοϊσταί	*25,000,000*
	Ἰσραηλῖται	*15,630,000*
	Διάφοροι	*50,870,000*
	Τὸ ὅλον...	*1,167,100,000*

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων προκύπτει ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔχει κατακτήσει μόλις τὰ 37 τοῖς ἑκατὸν (ἤτοι, ὀλίγον τι πλέον τοῦ ἑνὸς τρίτου) τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας.

— ***Εἰς τὰ Κυριακὰ Σχολεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν*** ἐφοίτησαν κατὰ τὸ ἔτος 1931 ἐν ὅλῳ 21,038,526 παιδία, νεάνιδες καὶ νέοι. Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ συνολικὸς πληθυσμὸς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν ἀνέρχεται εἰς 105,000,000, προκύπτει ὅτι ***τὸ ἓν πέμπτον*** αὐτοῦ φοιτᾷ εἰς τὰ Κυριακὰ (ἢ ὅπως λέγονται ἐν Ἑλλάδι, Κατηχητικὰ) Σχολεῖα.

— ***Ἀμερικανικὴ φιλανθρωπία.*** Ὁ λαὸς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς γενικῶς θεωρεῖται ὡς ἀπερροφημένος ἀπὸ τὸν ὑλιστικὸν ἀγῶνα πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου — ὡς «λατρεύων τὸ δολλάριον». Πόσον ἄδικος εἶναι ἡ κρίσις αὕτη μαρτυρεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδεὶς ἄλλος λαὸς δίδει τόσον δαψιλῶς ὑπὲρ ἰδεολογικῶν σκοπῶν, ὅσον ὁ Ἀμερικανικός. Μία τελευταίως δημοσιευθεῖσα στατιστικὴ ἀναβιβάζει εἰς 2,450,720,000 δολλαρίων τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1929 γνωσθείσας δωρεὰς ἐν Ἀμερικῇ ὑπὲρ εὐαγῶν σκοπῶν. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος φυσικῶς δὲν συμπεριλαμβάνει τὰς ἀπειραρίθμους μικρὰς καὶ ἀφανεῖς ἰδιωτικὰς φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνας, αἵτινες οὐδέποτε περιέρχονται εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω συνόλου ἐδωρήθησαν ὑπὲρ θρησκευτικῶν σκοπῶν δολλάρια 996,300,000, ὑπὲρ σκοπῶν ἐκπαιδευτικῶν

δολλ. 467,500,000, ὑπὲρ ἀτομικῶν φιλανθρωπιῶν δολλ. 279,600,000, ὑπὲρ ὠργανωμένων φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων 278,710,000, ὑπὲρ τῆς ὑγιεινῆς 221,510,000, ὑπὲρ περιθάλψεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ 132,000,000, ὑπὲρ τῶν καλῶν τεχνῶν 40,000,000, ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν ψυχαγωγιῶν 20,900,000, ὑπὲρ διαφόρων ἀναμορφωτικῶν ὀργανώσεων 14,040,000. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καταφαίνεται ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἐνδιαφέρονται διὰ πᾶσαν μορφὴν κοινωφελοῦς δράσεως, ὅλως δὲ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν. Εἶναι λοιπὸν ἀμφισβητήσιμον τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ;

— Εἰς τὴν ἐν Σύρῳ συνάδελφον «***Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγωγή***», ἐν σειρᾷ ἄρθρων περὶ «Μετουσιώσεως», ἀνέγνωμεν τελευταίως τινὰ περὶ τῆς κυριολεκτικῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος «ἐστὶ» ἐν τῇ φράσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν : «Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου». Καὶ ἡ συνάδελφος λέγει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι τόσον πλουσία, ὥστε ἐὰν ἤθελον οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς νὰ ἐκφράσωσι διὰ τοῦ «ἐστὶ» τούτου τὴν ἔννοιαν τοῦ «παριστάνει» ἢ «συμβολίζει» θὰ εὕρισκον μίαν ἄλλην λέξιν πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἐννοίας ταύτης. Δὲν πρόκειται νὰ ἀνοίξωμεν συζήτησιν περὶ τοῦ δόγματος τῆς Μετουσιώσεως, διότι τὸ θέμα τοῦτο ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ καὶ διετυπώθησαν ἑκατέρωθεν ἅπαντα τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ δόγματος ἐκείνου ἐπιχειρήματα. Θὰ ἠθέλομεν μόνον νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀξιοτίμου συγγραφέως τῶν ἄρθρων ἐκείνων τῆς συναδέλφου ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὑπάρχει σωρεία ἄλλων χωρίων ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ, ἐν οἷς τὸ ῥῆμα «ἐστὶ» χρησιμοποιεῖται πέρα πάσης ἀντιλογίας ὑπὸ τὴν ***μεταφορικὴν*** ἔννοιαν τοῦ «συμβολίζει», «παριστάνει», «σημαίνει», εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ κυριολεκτικῶς. Ἐκ τῶν πολλῶν τοιούτων χωρίων σταχυολογοῦμεν προχείρως τὰ ἑξῆς : «Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι, καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι, ἃς εἶδες, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσὶ» (Ἀποκάλ. α΄. 20). «Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν» (Ματθ. ιβ΄. 7 «Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες», κτλ. (Λουκ. η΄. 11—15). «Ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ Πονηροῦ» (Ματθ. ιγ΄. 38). «Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. . . ;» (Λουκ. κ΄. 17). «Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος, ὃν εἶπε ;» (Ἰωάν. ζ΄. 36). «Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι» (Ἰωάν. ιε΄. 1). «Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα» (Ἰωάν. ι΄. 9). «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς» (Ἰωάν. ιδ΄. 6). «Ἐγώ εἰμι ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινὸς» (Ἀποκάλ. κβ΄ 16). «Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος» (Ἀποκάλ. α΄. 8, 11, κα΄. 6, κβ΄. 13). «Αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν» (Ματθ. ιβ΄. 50). Δύναται κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἰς οἱονδήποτε τῶν ὡς ἄνω χωρίων τὸ ῥῆμα «εἶναι» ἔχει κυριολεκτικὴν ἔννοιαν ; Ὄχι βεβαίως, ἀλλ' ἔχει τὴν μεταφορικὴν ἔννοιαν τοῦ «σημαίνει», «συμβολίζει», ἢ «ἰσοδυναμεῖ πρός».

Ἀφοῦ δὲ ἄλλως τε καὶ ἡ συνάδελφος ὀρθῶς τονίζει ὅτι «ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τοῦ Λουκᾶ εἶναι πολὺ καθαρωτέρα τῆς τῶν ἄλλων Εὐαγγελιστῶν», ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ Ἱερώνυμος, ἀκριβῶς ὁ Λουκᾶς, περιγράφων τὸ τελευταῖον Δεῖπνον καὶ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ δίδοντος τὸ ποτήριον εἰς τοὺς μαθητάς, φέρει αὐτὸν εἰπόντα : «***Τοῦτο τὸ ποτήριον [ἐστὶν] ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου***» (Λουκ. κβ΄. 20), τοῦθ' ὅπερ σαφῶς ἐκφράζει καὶ ἐπεξηγεῖ τὸν διὰ τοῦ οἴνου ***συμβολισμόν***.